

บทที่ 3

พัฒนาการของความหมายของคติชน

คำว่า folk – lore ที่มีกำเนิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1846 นั้น เป็นคำที่วิลเลียม จอห์น ทมมส์ ตั้งใจที่จะให้หมายถึง “คติโบราณของปวงชน” และ “วรรณกรรมของปวงชน” ดังนั้นคำว่า folk – lore จะหมายถึงเรื่องราวของปวงชนที่ตกทอดมาจากอดีตอันยาวนาน ซึ่งทมมส์อธิบายว่าเป็น “รวงข้าวจำนวนน้อยนิดที่เหลืออยู่ ซึ่งกระจัดกระจายไปทั่วไรรานา และบรรพบุรุษของพวกเราสามารถที่จะเก็บเกี่ยวพืชผลที่มีคุณภาพดีจากไรรานานี้ได้”¹

หลังจากที่คำว่า folk – lore แพร่ไปในวงวิชาการได้ราว 40 ปี ก็มีการจัดตั้งสมาคมคติชนวิทยาอเมริกันขึ้นมา การศึกษาคติชนวิทยาจึงค่อนข้างจะมีแนวโน้มไปในทางการวิเคราะห์ค้นคว้าข้อมูลโบราณที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่ตกทอด และผู้คนในสมัยนั้นก็ให้ความสำคัญกับคำว่า mythology เท่า ๆ กับ folklore เลขที่เดียว จนกระทั่งวิลเลียม เวลส์ นูเวลล์ ได้อธิบายความหมายของ folklore ว่าเป็น “ประเพณีปรัมปราและความสำเร็จที่ถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งมายังชนอีกรุ่นหนึ่ง โดยไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร”² ดังที่ได้กล่าวแล้ว

คำจำกัดความของนูเวลล์นี้ควรจะเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ศึกษาค้นหาความแตกต่างระหว่าง folklore กับ mythology ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงประเภทข้อมูลที่จะนำมาศึกษา หรือเปลี่ยนแปลงระเบียบวิธีในการสอบถาม แต่เอลเลียต ออริง มีความเห็นว่า คำจำกัดความนี้มีความหมายสำคัญที่จะแตกเป็นกิ่งก้านสาขาออกไป คือขณะที่แนวความคิดเห็นเดิม ๆ กำหนดให้ folklore เป็นสิ่งที่เก่าแก่ โบราณ หรือดั้งเดิม คำจำกัดความใหม่นี้ระบุแต่เพียงความเป็นประเพณีปรัมปรา (traditional) และการถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งมายังชนอีกรุ่นหนึ่งเท่านั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ folklore มีความสัมพันธ์กับอดีตก็จริง แต่อดีตนั้นไม่จำเป็นต้องยาวนานหรือไกลแสนไกลแต่อย่างใด นอกจากนี้ คำจำกัดความใหม่นี้ยังยืนยันความเป็นวิถีทางของการสื่อสาร (communicative channel) ชนิดหนึ่ง คือการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ (oral transmission) และไม่ได้ระบุว่าจะต้องมีกลุ่ม “folk” เฉพาะ ที่กระทำการถ่ายทอด ทั้งยังไม่กำหนดว่าจะต้องมี “lore” ประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งก็คือข้อมูลข่าวสารเฉพาะอย่างที่จะนำมาถ่ายทอด คำว่า “lore” ในความหมายของนูเวลล์ก็คือ *อะไรก็ได้* ที่ถ่ายทอดแบบไม่จำกัดเวลาโดยไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

ยิ่งไปกว่านั้น ขณะที่การสร้างแนวความคิดก่อนหน้านี้นั้นมองว่า folklore เป็นเพียงสิ่งที่หลงเหลือมาจากบางสิ่งบางอย่างที่ครั้งหนึ่งเคยสมบูรณ์และมีชีวิต คำจำกัดความที่เป็น “ประเพณีปรัมปรา मुखปาฐะ” กลับไม่ได้ระบุถึงทัศนคติแบบนี้เลย³

ออริงอธิบายต่อไปว่า ประเพณีปรัมปรา मुखปาฐะนั้นสามารถตายได้ แต่ก็สามารถเติบโตและงอกงามเฟื่องฟูได้เช่นกัน ดังนั้นคำจำกัดความแบบนี้จึงไม่ใช่สิ่งที่กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของ folklore นักคติชนวิทยาไม่ได้ปล่อยให้คำว่า ประเพณีปรัมปรา मुखปาฐะ มาเบี่ยงเบนความสนใจของพวกเขาไปจากนิทาน หรือเพลง หรือความเชื่อโชคลางที่พวกเขาได้ค้นคว้าศึกษา มาเลย คำ ๆ นี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่ว่า การแสดงออกแบบ मुखปาฐะเหล่านี้ กำลังจะเสื่อมสูญไปอย่างทันทีทันใด และไม่ได้มีอิทธิพลพอที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบรรดานักคติชนวิทยาที่มองว่า folklore เป็นศาสตร์ที่เป็นประวัติศาสตร์ เพราะพวกเขาจะมุ่งความสนใจไปที่ลักษณะของ “ประเพณีปรัมปรา” ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารและความเชื่อที่ตกทอดมาจากอดีตมากกว่าที่จะสนใจลักษณะของ “मुखปาฐะ”⁴

การศึกษาข้อมูลคติชนยิ่งกว้างขวางแพร่หลายออกไปมากเท่าใด ความคิดเห็นและข้อวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว และขยายตัวออกไปตามลำดับ สำนักความคิดเกี่ยวกับการศึกษาคติชนในยุคแรกที่สุดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับคติโบราณอย่างมาก นั่นก็คือบรรดานักคิดทั้งหลายจะเน้นเรื่องการบันทึกและศึกษาขนบประเพณี ความคิดและการแสดงออกที่เชื่อกันว่าเป็นสิ่งที่หลงเหลือตกทอดมาจากระบบวัฒนธรรมโบราณ และยังคงอยู่ในสังคมปัจจุบันนี้ ดังนั้นนักวิชาการในสมัยแรก ๆ จึงมักจะสนใจในระบบความเชื่อทางศาสนาและนิทานปรัมปราของโบราณเป็นส่วนมาก ส่วนพวกที่เป็นนักภาษาก็จะสนใจรากฐานของภาษา และความสัมพันธ์ระหว่างภาษาตระกูลต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง พวกบาทหลวงหรือนักเทศน์ตามชนบทจะสังเกตความเฉลียวฉลาด ความเฉลียวชาญ ความประณีต ของชาวชนบท ตลอดจนการประกอบพิธีและธรรมเนียมปฏิบัติของคนเหล่านี้ ซึ่งเป็นความสนใจที่ย้อนกลับไปยังยุคก่อนคริสตศาสนา

บารี่ โทลเคน ระบุว่าการศึกษาประเพณีปรัมปราที่มีอยู่ไม่น้อยที่อ้างอิงอยู่กับทฤษฎีของชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) คือความคิดที่ว่า ถ้าหากเราสามารถพูดได้ว่าชีวิตนั้นมีวิวัฒนาการจากรูปแบบที่ธรรมดาสามัญไปเป็นรูปแบบที่ซับซ้อน วัฒนธรรมก็ควรจะมีวิวัฒนาการในลักษณะอย่างเดียวกันด้วย ทฤษฎีของดาร์วินระบุถึงสถานที่อยู่ตามธรรมชาติของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน เพื่อเป็นการสนับสนุนพัฒนาการของมนุษย์ด้านชีววิทยา แทนที่จะเป็นความคิดแบบ

ดั้งเดิมว่ามนุษย์คือ เทวดาที่ตกจากสวรรค์ * คาร์วินเห็นว่าการศึกษาร่วมประกอบที่เป็นธรรมชาติ
สามัญจากขั้นตอนแรก ๆ ของอารยธรรม จะทำให้ทราบถึงแม่แบบก่อสร้างของสังคมอันซับซ้อน
และมักเน้นการศึกษาผู้คนที่เป็นชาวชนบทหรือคนธรรมดาสามัญ ⁵

โทลเคนให้ความเห็นว่า ไม่ใช่เรื่องที่น่าแปลกใจเลยที่การศึกษาคติชนวิทยาในสมัยแรก ๆ
จะอาศัยสถานการณ์แวดล้อมในชนบทเป็นหลัก และตามความเป็นจริงแล้ว พวกนักคติชนวิทยา
ชาวเยอรมันจะเห็นด้วยกับความคิดที่ว่า คำว่า Volkskunde นั้นระบุถึงการใช้ชีวิตของชาวชนบท
เท่านั้น ซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงอิทธิพลของเทคโนโลยีและอารยธรรมสมัยใหม่ เพื่อที่จะได้พิจารณา
เฉพาะประเพณีเก่าแก่โบราณที่หลงเหลือมา ซึ่งประเพณีเหล่านี้จะเปิดเผยให้เราทราบถึงขั้นตอน
แรก ๆ ของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดมา ⁶

อย่างไรก็ตาม นักคติชนจำนวนมากในสมัยหลัง ๆ ก็ไม่ได้จำกัดความสนใจอยู่เพียงชีวิตใน
ชนบท หรือส่วนประกอบที่ “ย้อนกลับ” ของวัฒนธรรมเหล่านั้น แต่พวกเขาจะสนใจศึกษาและ
อภิปรายถึงปรากฏการณ์ที่แสดงออกมาในลักษณะของประเพณีปรัมปราไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือ
ในชนบท ⁷

สำหรับความหมาย หรือคำจำกัดความของคติชนนั้น โทลเคนกล่าวว่า ถึงแม้ว่าจะมีการ
ศึกษาคติชนวิทยาอย่างจริงจังในยุโรปและอเมริกามาถึงร้อยกว่าปีแล้ว แต่นักคติชนวิทยาก็ไม่ได้
อธิบายความหมาย หรือให้คำจำกัดความที่น่าพอใจกับเนื้อหาของสาระของข้อมูลที่พวกเขาใช้เวลาศึกษา
ค้นคว้า

นับตั้งแต่พี่น้องกริมม์ตีพิมพ์ข้อมูลที่รวบรวมจากรวมกรรมมุขปาฐะของคนพื้นบ้านแล้ว
บรรดานักวิชาการต่างก็เสาะแสวงหาผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ หรือช่างฝีมือที่เป็นคนพื้นบ้านในชนบท
เพื่อศึกษาภาษา นิทาน ขนบประเพณี และความเชื่อของคนเหล่านี้ เนื่องจากเกิดความเกร็งเกรงว่า
โลกของประเพณีปรัมปราจะสูญสิ้นไป หรือเสื่อมทรามลงไป และต่อมาก็เกิดความเชื่อกันว่าเราจะ

* นักวิชาการหลายคนมีความเห็นว่าการค้นคว้าในเรื่องสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมพื้นบ้านนั้น ได้รับ
อิทธิพลจากทฤษฎีของชาร์ลส์ คาร์วิน ผู้เขียนหนังสือเรื่อง The Origin of Species ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎี
วิวัฒนาการ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และความเข้าใจในวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันนี้
ความคิดเห็นของนักวิชาการบางคนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจาก The Origin of Species ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1859
แต่การออกสำรวจและรวบรวมข้อมูลได้กระทำขึ้นก่อนหน้านี้นี้เป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่น้องกริมม์ ซึ่งเริ่ม
ตีพิมพ์ข้อมูลที่พวกเขาได้รวบรวมมาใน ค.ศ. 1812 ก่อนที่นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษจะเสนอทฤษฎีวิวัฒนาการ
หลายสิบปี

เข้าใจธรรมชาติของการแสดงออกด้านวัฒนธรรมของมนุษย์ก็ด้วยการศึกษาวิถีชีวิตพื้นบ้านเท่านั้น นักวิชาการบางคนเจาะจงศึกษาประเภทเฉพาะ หรือรูปแบบเฉพาะของคติชน บางคนก็สนใจกับประเภทของคติชนที่มีอยู่แน่นอนแล้ว เช่นศึกษาเรื่องราวมุขปาฐะ โดยตัดข้อมูลที่เป็นวัตถุออกไปหมด หรือศึกษาข้อมูลเฉพาะที่เป็นวัตถุ โดยไม่สนใจตัววรรณกรรมเลย เป็นต้น บางคนก็เบนทิศทางไปศึกษาทางด้านมานุษยวิทยา และเน้นการจัดกลุ่มประชาชนตามแบบประเพณีปรัมปรา คือกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มศาสนา และกลุ่มอาชีพ ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการส่วนใหญ่จึงมีความรู้สึกว้า ว่า คำว่า folklore นั้น ไม่ได้ครอบคลุมขอบเขตของวิชาการทั้งหมดอย่างที่พวกเขาต้องการ เพราะคำว่า folk เพียงคำเดียว ก็สร้างปัญหาขึ้นมาแล้วว่าหมายถึงคนกลุ่มใด เนื่องจากผู้คนในโลกนี้ต่างก็อยู่ในกลุ่มต่าง ๆ มากมาย และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มโดยขึ้นอยู่กับการปฏิสัมพันธ์ (interaction) กระบวนการการเรียนรู้ (learning process) และการแสดงออก (expression) ส่วน lore นั้น แม้จะหมายถึงความรู้หรือการเรียนรู้ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ครอบคลุมถึงการแสดงออกด้านการสื่อสาร (communicative expression) ประสบการณ์ (experience) และการแสดงหรือการปฏิบัติ (performance)

โทลเคนมีความเห็นว่า ทั้งวิลเลียม จอห์น ธอมส์ และนักวิชาการที่ศึกษาสิ่งที่เรียกว่า popular antiquities นั้น ต่างก็ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา และไม่ได้คาดหวังไว้ด้วยว่า สาขาวิชานี้จะพัฒนามาจนกลายเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการศึกษาที่สำคัญ ทั้งการใช้คำว่า folklore ก็ใช้กันอย่างแพร่หลาย และการให้คำจำกัดความก็ไม่ใช่เรื่องง่าย

ข้อสรุปของโทลเคนคือ คำว่า folklore นั้น คล้ายกับ culture (วัฒนธรรม) มากที่สุด คำนี้เป็นตัวแทนของส่วนประกอบอันมากมายมหาศาลของการแสดงออกของมนุษย์ ซึ่งสามารถนำมาศึกษาได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และได้เหตุผลต่าง ๆ ด้วย ลักษณะเบื้องต้นของ folklore ก็คือส่วนประกอบหรือส่วนผสมของมันได้มาจากการปฏิสัมพันธ์ที่มีพลัง หรือมีแรงเคลื่อน (dynamic interaction) ท่ามกลางมวลมนุษย์ในภาวะแวดล้อมของการแสดงแบบที่เป็นประเพณีปรัมปราในชุมชน (communal-traditional performance context) มากกว่าที่ได้จากโครงสร้างแบบตายตัวและล้าสมัยตามหลักวิชาการหรือการศึกษาที่เป็นแบบแผนและเป็นพิธีรีตอง⁸

สำหรับเรื่องของข้อมูลประเภทต่าง ๆ นั้น โทลเคนได้วิจารณ์ข้อเขียนของอดัน ดันดีส ในหนังสือ The Study of Folklore ว่า แม้ดันดีสจะพยายามให้คำจำกัดความของคำว่า folklore แต่ก็ชี้แนะอยู่ในที่ว่าไม่เป็นการฉลาดเลยที่จะทำเช่นนั้น ดังนั้น แทนที่จะอธิบายความหมาย ดันดีสจึงเสนอรายการของเรื่องและประเภทของข้อมูลมายาวเหยียด ซึ่งรายการข้อมูลเหล่านี้เป็นที่สนใจของนักคติชนวิทยามาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งถ้าพิจารณาตามความเห็นของดันดีสในแง่นี้ folklore ก็คือ

สิ่งที่นักคติชนวิทยากระทำนั่นเอง เพราะเป็นเรื่องแน่นอนว่า นักคติชนวิทยาแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในเรื่องเหล่านี้เพียง 2 – 3 เรื่อง จากรายการข้อมูลทั้งหมด แต่ความเห็นของโทลเคนก็คือ แทนที่นักคติชนวิทยาจำนวนมากจะพยายามกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย และสร้างคำจำกัดความต่าง ๆ กันขึ้นมา กลับจะทำให้เกิดการยอมรับหรือข้อตกลงที่มีขอบเขตกว้าง ๆ ใช้ได้ทั่วไป ในท่ามกลางกลุ่มนักคติชนวิทยาเหล่านั้น ซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดการพรรณนา หรืออธิบายพลวัตเคลื่อนที่ของคติชนในลักษณะที่เป็นแบบเดียวกัน หรือสอดคล้องกันขึ้นมาด้วย นั่นก็คือ นักคติชนวิทยาที่เชี่ยวชาญเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะสามารถให้คำอธิบายข้อมูลแต่ละประเภทได้อย่างละเอียดลออ และทุกคนควรจะพร้อมใจกันยอมรับว่า ไม่ว่าข้อมูลของคติชนจะมีที่มาจากไหนและมาได้อย่างไรก็ตาม มันจะเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว ไม่คงที่ ไม่อยู่นิ่ง แต่จะมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา⁹

นอกจากนี้โทลเคนยังมีความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลของคันติสว่า นอกเหนือไปจากเรื่องที่เป็นมุขปาฐะแล้ว คันติสยังให้รายชื่อคติชนประเภทที่ไม่ใช่มุขปาฐะมาหลายชนิด ดังนั้นจึงไม่ควรถือเป็นเรื่องจริงจังกวาคติชนมีการถ่ายทอดด้วยปาก เพราะข้อมูลบางประเภทก็ถ่ายทอดด้วยการเขียนหรือการวาด เช่น ภาพวาดบนผนังหิน บางประเภทก็ไม่มีเนื้อหาเลย เช่นการใช้ภาษาใบ้ โทลเคนจึงไม่ยึดถือความเป็นมุขปาฐะของข้อมูล ดังที่บรูเนเวนดซ์ยึดถือ แต่เขาหันไปเพ่งเล็งความสำคัญ of ประเพณีปรัมปราที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมสมัยแรก ๆ และยังคงอยู่สืบต่อมา และเพ่งเล็งการ แสดงออกของปัจเจกบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมนี้ ด้วยเหตุนี้ ในความเห็นของโทลเคน คติชนก็คือการแสดงออกทางวัฒนธรรมนั่นเอง และคำว่า folklore ก็สามารถนำมาใช้ได้ 2 แห่ง คือ หมายถึงหลักเกณฑ์ของสาขาวิชาก็ได้ และหมายถึงเนื้อหาของวิชา หรือข้อมูลที่เรารวบรวม เพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าก็ได้¹⁰

นักคติชนวิทยาอีกผู้หนึ่งที่เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคำว่า folklore โดยพิจารณาคำอธิบายของคันติสเป็นหลัก คือเอลเลียต ออริง ออริงมีความเห็นว่า คันติสให้ความหมายของ folk ไว้มากเกินไป คำว่า folk ของคันติสนั้น คือกลุ่มชนกลุ่มใดก็ได้ที่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งคำว่าลักษณะร่วมกันนั้นอาจจะทำให้เกิดความรู้สึกว่า พวกเขาจะต้องมีเอกลักษณ์ร่วมกันจึงจะนับว่าเป็น folk ได้ ออริงเห็นว่าความเป็นเอกลักษณ์นั้น ควรจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เด่น ๆ ในสังคมมากกว่า เช่น เชื้อชาติ อาชีพ ระบบเศรษฐกิจ ความเชื่อทางศาสนา เพศ อายุ หรือปัจจัยแบบอื่น ๆ ที่ไม่จำกัดเช่น ด้านสุขภาพ (ตัวอย่างคือกลุ่มคนที่เป็นโรคอย่างเดียวกันเช่นโรคหัวใจ) ด้านความใกล้ชิดในพื้นที่ (ตัวอย่างคือกลุ่มคนที่อยู่ในห้องเดียวกัน) ด้านอุปนิสัย (ตัวอย่างคือนักสูบบุหรี่) และถ้าพูดกันตามหลักวิชาการแล้ว จำนวนและประเภทของกลุ่มพื้นฐานจะถูกจำกัดโดยจำนวนและประเภทของ

ส่วนประกอบที่จะมาเป็นพื้นฐานของเอกลักษณ์ของกลุ่ม ดังนั้นเมื่อค้นคืบกล่าวว่ กลุ่มพื้นบ้านนั้น หมายถึง *กลุ่มใดก็ได้* ที่มีลักษณะหรือส่วนประกอบ *แบบใดก็ได้* ร่วมกัน แทนที่จะเป็นกลุ่มจำเพาะที่ก่อรูปขึ้นมาจากฐานของส่วนประกอบที่เลือกสรรแล้ว ก็จะทำให้ดูเหมือนกับคำว่ “คนพื้นบ้าน” หรือ folk นั้นไม่มีความสำคัญต่อการตีความหมายของ folklore เท่าที่ควรและผลที่จะตามมาก็คือ นำหนักของคำจำกัดความของค้นคืบจะตกไปอยู่ที่ “เรื่องราว” หรือ lore แทนที่จะตกอยู่ที่ทั้งสองคำ ¹¹

ออริงกล่าวต่อไปว่ ต่อจากนั้นค้นคืบก็พยายามอธิบาย “เรื่องราว” โดยยกตัวอย่างชื่อข้อมูลประเภทต่าง ๆ ซึ่งหากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้ว ตัวอย่างเหล่านี้จะเป็นประโยชน์มากต่อผู้ที่เริ่มศึกษา แต่ตามความเป็นจริงแล้ว เราจำเป็นต้องยอมรับว่ชื่อข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้อธิบายความหมายของ “เรื่องราว” เลย ค้นคืบเองก็ออกตัวไว้ว่เขาไม่ได้อธิบายความหมายของชื่อข้อมูล และรายชื่อข้อมูลของเขาก็ไม่ได้รวมประเภทต่าง ๆ ไว้จนครบถ้วน เพราะเป็นการยกตัวอย่างเท่านั้น ดังนั้นรายชื่อข้อมูลทั้งหมดนี้ก็ไม่ใช่คำจำกัดความของ “เรื่องราว” แต่อย่างใด

ความเห็นของออริงก็คือ รายชื่อเหล่านี้อาจจะมีความหมายเพียงแต่การเสนอตัวอย่างของเรื่องราวเท่านั้น และเป็นสิ่งที่มีลักษณะร่วม เป็นผลผลิตของการประดิษฐ์ของมนุษย์ ซึ่งยังต้องการการกำหนดความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และเมื่อเป็นเช่นนี้ ออริงจึงเสนอความคิดว่ ควรจะให้คำจำกัดความของ “เรื่องราว” ว่เป็น “รูปแบบต่าง ๆ ของการแสดงออกของมนุษย์” ซึ่งก็หมายถึงรายชื่อข้อมูลที่ค้นคืบให้ไว้นั่นเอง และการอธิบายความหมายก็ว่าจะจำกัดให้กับข้อมูลของค้นคืบเท่านั้น เพราะถึงอย่างไรก็ตาม การอธิบายความหมายของค้นคืบก็มีลักษณะเฉพาะ และเป็นลักษณะเฉพาะของทัศนะของนักคติชนวิทยาร่วมสมัยจำนวนมาก คำวิจารณ์บางส่วนของออริง มีดังนี้

“รายการ (ที่ค้นคืบให้มา) เหล่านี้เป็นประโยชน์มากต่อผู้ที่เริ่มศึกษาคติชนวิทยา ซึ่งจะได้ทราบว่ นักคติชนวิทยาศึกษาอะไรและอ้างถึงเอกสารอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังมีรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เริ่มศึกษาจะหาได้อย่างง่ายดาย (คือนิทานปรัมปรา ตำนาน นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน และความเชื่อโชคลาง) เช่นเดียวกับบางสิ่งบางอย่างที่อาจจะปรากฏเป็นสิ่งที่ชวนให้ประหลาดใจ (คือแบบของรั้ว การพนึกของจดหมาย การเขียนผนังห้องน้ำสาธารณะ คำจารึกให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และการเล่นตลก) ไม่ว่าจะเป็นอย่างวิ่ก็ตาม เราต้องตระหนักว่รายการเหล่านี้ไม่ใช่ *การอธิบายความหมาย* ของ “เรื่องราว” และถ้าหากมีรายการเหล่านี้อยู่ ควรจะมีการอธิบายความหมายของข้อมูลแต่ละชนิดในรายการด้วย” ¹²

ออริงกล่าวว่า คันดีสเองก็ยอมรับว่า คำต่าง ๆ ในรายการก็ไม่ได้รับการอธิบายความหมายไว้ ทำให้รายการนี้ไม่เป็นที่เข้าใจเท่าที่ควร และถ้าหากจะมีผู้ที่สามารถให้คำจำกัดความกับข้อมูลแต่ละประเภทในรายการนี้ เราก็คงยอมรับไม่ได้ว่ารายการที่ไม่สมบูรณ์นี้คือคำจำกัดความ เพราะเราจะต้องคิดค้นได้อย่างไรว่า ข้อมูลชนิดไหนที่เป็นเรื่องราว ชนิดไหนไม่ใช่เรื่องราว ดังนั้นรายการต่าง ๆ นี้ อาจจะเป็นการยกตัวอย่างของเรื่องราวเท่านั้นเอง และเป็นการนำสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะร่วมมารวมไว้ เพื่อที่จะได้กำหนดคำจำกัดความที่มีความหมายครอบคลุมเพียงพอ¹³

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าออริงจะมีความเห็นว่าวิธีการที่เขาเสนอนี้น่าจะทำได้ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะชี้ให้เห็นปัจจัยร่วมนี้ เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะร่วมนั้นจะต้องสามารถอธิบายครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดในรายการ แต่จะไม่สามารถอธิบายข้อมูลสำคัญ ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรายการได้ ตัวอย่างคือ ถ้าหากจะพูดว่าข้อมูลทุกชนิดในรายการของคันดีสเป็นผลผลิตจากการสร้างสรรค์ และการประดิษฐ์ของมนุษย์แล้ว สิ่งเหล่านี้ก็เป็นผลผลิตได้เช่นเดียวกัน คือ กฎหมาย เกษตรกรรม การสมรส และระบบรัฐสภา ซึ่งไม่ได้อยู่ในรายการ¹⁴

ถึงแม้ว่านักวิชาการหลายคนจะมีความเห็นขัดแย้งกับคันดีส แต่ก็มีหลายคนที่ยอมรับ แม้แต่ออริงก็ลงความเห็นว่าคำจำกัดความหรือคำอธิบายของคันดีสมีลักษณะเฉพาะ และทำให้นักคติชนวิทยาในปัจจุบันหลายคนมองเห็นภาพได้ชัดเจน ด้วยเหตุนี้ นักคติชนวิทยาทั้งหลายควรจะเรียนรู้จากการกำหนดคำอธิบายของคันดีส แทนที่จะไม่สนใจ และไม่จำเป็นต้องค้นหาหลักเกณฑ์เดี่ยว ๆ ที่จะปรากฏขึ้นจากรายการข้อมูลอันยาวเหยียดของคันดีส แต่ควรทำสิ่งที่น่าสนใจต่อไป คือ การค้นหาแนวทางของพัฒนาการทางด้านแนวความคิดของคติชนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา¹⁵

คำจำกัดความของ folklore อีกคำหนึ่งที่มีผู้เสนอขึ้นมาก็คือ ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ (verbal art) วิลเลียม แบสคอม ผู้เสนอคำนี้เป็นนักมานุษยวิทยา ความหมายของคำนี้เน้นหนักไปทางการใช้ถ้อยคำเชิงสุนทรียศาสตร์ แต่คำจำกัดความนี้ทำให้มองเห็นว่า folk - lore ไม่สามารถประกอบด้วยวัฒนธรรมทั้งหมดได้¹⁶

ออริงกล่าวว่า คำว่า “ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ” เป็นคำจำกัดความที่สำคัญและใหม่ เนื่องจากไม่ได้อ้างถึงอดีตเลย ไม่ว่าจะเป็นอดีตอันเก่าแก่แสนไกล หรืออดีตที่เพิ่งผ่านไปเมื่อไม่นานมานี้ คำจำกัดความนี้สะท้อนให้เห็นความคิดทางมานุษยวิทยาในปัจจุบันที่เน้นหนักไปในทางการปรากฏของวัฒนธรรม เช่นเดียวกับความพยายามที่จะอธิบายรูปแบบของสังคมและวัฒนธรรม ในฐานะที่รูปแบบเหล่านี้มีบทบาทบางส่วนอยู่ในระบบสังคมและวัฒนธรรมที่ใหญ่กว่า คำจำกัดความนี้ขยายตัวไปรวมถึงแนวความคิดที่ว่า folklore เป็นสาขาของความคิด (thought) และการกระทำ (action) ที่

เขียนพจน์และร่วมสมัย ซึ่งก็คือการระบุถึงภาวะแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของ folklore นั้นเอง¹⁷

ออริงอธิบายต่อไปว่า คำจำกัดความว่า “ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ” นี้ ยังมีความสำคัญในแง่ที่ว่า เราไม่ต้องสันนิษฐานว่ากลุ่มใดที่ควรจะมีข้อมูลอยู่ เพราะขณะที่ความสำคัญของ folklore ขยายตัวขึ้นในวัฒนธรรมที่เป็นมุขปาฐะอย่างสมบูรณ์นั้น folklore สามารถเกิดขึ้นและอาจจะเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้และที่ใดก็ได้ที่มีภาษาพูดเป็นสื่อสำคัญในการสื่อสาร นั่นก็คือสามารถเกิดขึ้นได้ท่ามกลางทุกกลุ่มในทุกสังคม คำจำกัดความนี้กำหนดลักษณะของ folklore ว่าเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งที่เป็นของส่วนรวมของปัจเจกบุคคลทั้งหมดและทุกกลุ่ม แทนที่จะเป็นของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ นั่นก็คือถ้าเรามี folklore เราก็มืดัว ซึ่งในความหมายนี้ เราทุกคนคือ “folk” ซึ่งตรงกับทัศนะของคันคิส¹⁸

ถึงแม้ว่าคำว่า “ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ” นี้จะสะท้อนให้เห็นการกำหนดทิศทางให้กับ folklore ที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วไป ว่า folklore เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นและขาดไม่ได้ของสังคมและวัฒนธรรมที่มันเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ และถึงแม้ว่าคำจำกัดความนี้จะยกระดับของ folklore ให้เทียบเท่ากับวัฒนธรรมที่มี “ประเพณีปรัมปรามุขปาฐะ” อยู่ก็ตาม นักคติชนวิทยาที่ไม่ได้ยอมรับความคิดนี้ด้วยความเต็มใจและด้วยใจจริง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว คำจำกัดความนี้สามารถจำกัดขอบเขตของสาขาวิชาให้แคบลงได้สำเร็จ แต่ถ้าหากบรรดานักคติชนวิทยายอมรับและมีศรัทธาแรงกล้าต่อคำจำกัดความนี้แล้ว พวกเขาจะต้องละทิ้งความสนใจที่เคยมีติดต่อกันมาอย่างยาวนานในข้อมูลที่ไม่ได้มีคุณค่าทางศิลปะ เช่น ความเชื่อ ยารักษาโรค ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือข้อมูลที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นถ้อยคำ เช่น การร่ำรำ ดนตรี หัตถกรรม เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันนี้ นักคติชนวิทยาส่วนใหญ่ก็ยังมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูลเหล่านี้อยู่¹⁹

ออริงกล่าวว่าความเห็นของเขาเกี่ยวกับความหมายของ folklore และลักษณะของข้อมูลนี้ ไม่ใช่การเล่าถึงการเกิดขึ้นและวิวัฒนาการของการศึกษาคติชนวิทยา แต่เขาต้องการแสดงให้เห็นแนวความคิดที่ระบุถึงลักษณะของ folklore ในอดีต ต่อมาจนถึงปัจจุบันด้วย และอย่างน้อยก็ได้ช่วยให้เกิดความเข้าใจแง่มุมที่เป็นปัญหาอยู่ในคำอธิบายของคันคิส แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นความลำบากก็คือ ในรายการของรูปแบบข้อมูลคติชนของคันคิสไม่ได้สะท้อนให้เห็นหลักเกณฑ์พื้นฐานที่เป็นหลักเกณฑ์เดี่ยว ๆ เลยแม้แต่ประการเดียว ซึ่งก็จะมองเห็นเหตุผลได้อย่างชัดเจนในตอนนี้อเองคือ คันคิสได้ให้รูปแบบของข้อมูลมาเป็นจำนวนมากและหลากหลาย แต่รูปแบบเหล่านี้จะได้รับการพิจารณาว่าเป็น “folklore” ได้ก็ต่อเมื่อมีการใช้คำจำกัดความหลาย ๆ แบบในเวลาเดียวกัน ตัวอย่าง

เช่น รูปแบบประเพณีนิทานปรัมปรา ตำนาน นิทาน ปริศนา สุภาษิต มุขตลก และคำที่ออกเสียงยาก เหล่านี้ สามารถนำมารวมไว้ในหัวข้อเดียวกันได้อย่างง่ายดาย คือหัวข้อที่เป็นแนวความคิดเรื่อง “ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ” แต่รูปแบบประเภทที่ไม่สามารถนำมารวมไว้ในแนวความคิดนี้ได้ ก็คือ ยารักษาโรค การร่ำรำ งานฉลอง ขนบธรรมเนียมประเพณี การละคร ศิลปะ สัญลักษณ์ต่าง ๆ กิริยาท่าทาง ดนตรี ตำรับอาหาร กำเนิดของคำ และความเชื่อ ถึงแม้ว่ารูปแบบเหล่านี้จะได้รับการพิจารณาว่า เป็น folklore ที่มีคำจำกัดความว่าเป็น “ประเพณีปรัมปราที่ไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร” ก็ตาม ²⁰

นอกจากรูปแบบที่ไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ออริงยังระบุว่ายังมีรูปแบบข้อมูลที่เป็น การเขียนอีกหลายชนิด คือ คำจารึกให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว การเขียนบนผนังห้องนำสาธารณะ กลอนตลก การฉีกซองจดหมาย และการเขียนกลอนในสมุดที่เก็บไว้เป็นอนุสรณ์ สิ่งเหล่านี้ควรมีลักษณะเป็น folklore ด้วย เพราะต่างก็เป็นรูปแบบของการแสดงออก ที่อยู่แยกต่างหากจาก “ประเพณีปรัมปราอันยิ่งใหญ่” แยกจากสถาบันที่ “เป็นทางการ” และเป็นพิธีรีตอง ซึ่งจะทำให้เกิดข้อมูลและการปรับปรุงข้อมูลเป็นไปในลักษณะที่เป็นทางการ

นอกจากนี้ยังมีการรวมรูปแบบของข้อมูลบางชนิดไว้ในเรื่องของ folklore ด้วยเช่น บ้าน ช้าง ไร่ แบบต่าง ๆ ตลอดจนการเย็บผ้าห่ม และการออกแบบเย็บปักถักร้อย เนื่องจากนักวิชาการด้านวิถีชีวิตพื้นบ้าน หรือ folklife ผู้เน้นการศึกษาในแง่วัฒนธรรมวัตถุของ “คนพื้นบ้าน” ที่ใช้ชีวิตอยู่ในชนบท จะให้ความสนใจรูปแบบของข้อมูลเหล่านี้อย่างยิ่ง จึงมีอยู่หลายรูปแบบที่เราสามารถระบุได้ว่าเป็น folklore โดยมีคำจำกัดความมากกว่าหนึ่งแบบ แต่ออริงก็เห็นว่าคำจำกัดความเหล่านี้ไม่อาจอธิบายครอบคลุมรูปแบบทั้งหมดในรายการข้อมูลได้ ดังนั้นเขาจึงสรุปว่าสิ่งที่ค้นคืนให้กับพวกเรานั้นไม่ใช่คำจำกัดความของ folklore แต่เป็นการแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะของรูปแบบเหล่านั้น ทั้งรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีเสน่ห์ดึงดูดใจนักวิชาการด้านคติชนวิทยา ตลอดเวลาสองร้อยปีที่ผ่านมา ²¹

ออริงมีความเห็นต่อไปว่า ความยากลำบากในการที่จะเข้าใจรายการข้อมูลของด้นคีสอีกประการหนึ่งก็คือ การนำเสนอคำว่า “folk” อีกครั้งหนึ่งเพื่อทำให้รูปแบบข้อมูลมีคุณสมบัติของความ เป็นพื้นบ้าน เช่นรูปแบบของนิทาน เพลง ศิลปะ เครื่องแต่งกาย การร่ำรำ ดนตรี ยารักษาโรค การละคร ความเชื่อ การเปรียบเทียบ กำเนิดและความหมายของคำ ความยากลำบากนี้เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากสภาวะที่ต้องเลือกจากทางใดทางหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ไม่ควรเลือก ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ ด้นคีสและนักคติชนวิทยาร่วมสมัยส่วนใหญ่ได้เผชิญ ²²

สาเหตุของการเกิดสถานะเช่นนี้มี 2 ประการคือ ประการแรก บรรดานักคติชนวิทยาต่างก็เชื่อว่า folklore คือข้อมูลประเภทที่เป็นสากล ดังนั้นลักษณะของข้อมูลจึงเป็นลักษณะของกลุ่มชนทั้งหมดมากกว่าจะเป็นของบางกลุ่ม (ดังนั้นจึงมีการขยายความหมายของ folk ออกไปอย่างกว้างขวางเป็น “กลุ่มชน กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง”) ประการที่สองคือ พวกเขาไม่ได้พิจารณาว่า folklore คือ ศิลปะ ดนตรี การรำยรำ ยารักษาโรค หรือขนบธรรมเนียมประเพณีธรรมดา ๆ ที่สามารถพบที่ใดก็ได้ และเมื่อไรก็ได้ เช่นเดียวกับสมัยโรแมนติคยุคแรกที่สุด ที่พวกนักวิชาการมีความรู้สึกรู้ว่า folklore แตกต่างจากประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิมของศิลปะแบบวิจิตรศิลป์ ดนตรี และการรำยรำ ที่เป็น “แบบฉบับ” ตลอดจนการออกแบบเสื้อผ้าตามสมัยนิยม และการใช้ยารักษาโรคตามแบบวิทยาศาสตร์ ที่พวกที่มีความรู้สูงที่อยู่ในสังคมเมืองสร้างขึ้นมา ความแตกต่างนี้ไม่ใช่ว่า folklore จะเป็นสิ่งที่เหนือกว่าทั้งทางด้านสุนทรียภาพและด้านความรู้สึกรู้จักคิด (ถึงแม้ว่านักคติชนวิทยาบางคนจะรู้สึกเช่นนั้นก็ตาม) แต่พวกนักวิชาการจะไม่มองว่าข้อมูลของ folklore มีกำเนิดจากพวกที่มีการศึกษาสูงและจากศูนย์กลางแห่งอำนาจทางการเมือง ทางวัฒนธรรม และทางการพาณิชย์ หรือจากสถาบันของการสื่อสาร ในความเห็นของพวกเขา นั้น folklore ไม่อาจนำมาบัญญัติกฎหมายหรือนำมาเขียนนำมาตีพิมพ์ บรรจุหีบห่อ และวางตลาด แล้วก็ยังเป็น folklore อยู่ ²³

ออริงอธิบายต่อไปว่า ในบางกรณีนั้น หากจะระบุบางสิ่งบางอย่างเป็น folklore อยู่ในสังคมเมืองแล้ว จะต้องใช้ประสบการณ์สามัญสัมผัสและเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้น ประสบการณ์สามัญก็คือการใช้ชีวิตประจำวันของคนธรรมดาสามัญนั่นเอง ดังเช่นพวกจินตนิมิตหรือโรแมนติคได้ยินได้ฟังเรื่องราวของบรรพบุรุษที่เป็นคนพื้นบ้านที่เป็นเสียงสะท้อนอยู่ในเพลงและนิทานของชาวชนบท และพวกนักศึกษาคติโบราณให้ความสนใจต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและการประกอบพิธีต่าง ๆ ของคนระดับธรรมดาสามัญ นักคติชนวิทยาปัจจุบันจำนวนมากก็ยังคงมองเห็นภาพสะท้อนของคนธรรมดาสามัญที่ไม่อาจสัมผัสและต้องได้อยู่ใน folklore หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้คนมักจะมอง folklore ว่าเป็นแบบของการแสดงออกซึ่งเน้นในตัวมนุษย์และในส่วนบุคคล ซึ่งตรงกันข้ามกับความเป็นทางการและความเป็นสถาบัน และด้วยเหตุนี้เองจึงมีการนำคำว่า “folk” มาขยายนิทาน ศิลปะ ดนตรี เพลง การรำยรำ และข้อมูลอื่น ๆ ในรายการของคันดิส เพราะรูปแบบเหล่านี้ก็มีการสร้างสรรค์และการสื่อสารกันอยู่ภายในสถาบันที่เป็นทางการของพวกที่มีการศึกษาเช่นเดียวกัน จึงต้องมีการหาวิธีการที่จะแยกรูปแบบต่าง ๆ ที่เคยอยู่ในวิถีทางของการสื่อสารแบบสามัญและไม่เป็นทางการของคนธรรมดาสามัญออกมา ²⁴

ออริงกล่าวสรุปว่ารายการข้อมูลของคันติสไม่ใช่ความตั้งใจอย่างแท้จริงที่จะให้เป็นคำจำกัดความของ folklore แต่เป็นสิ่งที่มากกว่าการให้คำจำกัดความ คือเป็นความพยายามที่จะแนะนำให้ผู้ที่เริ่มสนใจศึกษาได้รู้จักรูปแบบต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งเคยอยู่ในความสนใจของนักคติชนวิทยาตลอดเวลาอันยาวนาน นอกจากนี้ออริงยังคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องชี้ให้เห็นแนวความคิดที่กำหนดทิศทางของความสนใจนี้ เพราะถึงแม้ว่าแนวความคิดเหล่านี้จะไม่ได้อธิบายความหมายของ folklore ไว้อย่างเพียงพอก็ตาม แต่ก็เป็แรงกระตุ้นเบื้องต้น นักคติชนวิทยาทั้งหลายจำเป็นต้องยอมรับว่าความลำบากหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เราได้พบในคำจำกัดความของคันติสนั้นไม่ใช่สิ่งที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะ แต่เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นประเด็นต่าง ๆ ที่กว้างขึ้น ในพื้นฐานของความคิดของสาขาคติชนวิทยาทั้งหมด

ออริงยังได้กล่าวถึงคำจำกัดความ หรือคำอธิบายของนักวิชาการอื่น ๆ ที่สิ้น แต่ได้ใจความซึ่งเป็นคำอธิบายของนักคติชนวิทยาร่วมสมัย ดังนี้²⁵

แจน แฮโรลด์ บรุนแวนด์ จาก *The Study of American Folklore: An Introduction* (1968) กล่าวว่า folklore คือ “ข้อมูลต่าง ๆ ... ที่แพร่หลายตามแบบประเพณีกำหนดอยู่ท่ามกลางสมาชิกของกลุ่มหลายกลุ่ม มีสำนวนต่าง ๆ หลายสำนวน มีทั้งรูปแบบที่เป็นมุขปาฐะ และโดยการให้ตัวอย่างตามประเพณี”

ริชาร์ด เอ็ม. คอร์ทัน จาก *Folklore Forum* 1 (1968) กล่าวว่า folklore คือ “วัฒนธรรมแฝงเร้นที่ซ่อนตัวอยู่เบื้องหลังเงาของอารยธรรมที่แพร่หลายไปทั่ว”

แดน เบน - เอมอส (Dan Ben - Amos) จากบทความเรื่อง “Toward a Definition of Folklore in Context” (1971) กล่าวว่า folklore คือ “การสื่อสารอย่างมีศิลปะในกลุ่มเล็ก ๆ ”

โรเบิร์ต เอ. จอร์เจส (Robert A. Georges) จากบทความเรื่อง “Folklore” (1983) กล่าวว่า folklore คือ “กระบวนการการสื่อสาร [และ] รูปแบบ... ซึ่งเป็นเครื่องแสดงความต่อเนื่อง และความกลมกลืนสอดคล้องในความคิดของมนุษย์ และพฤติกรรมที่เป็นไปตามเวลาหรือพื้นที่”

ผู้ที่เสนอคำอธิบายเหล่านี้ล้วนแต่เป็นนักคติชนวิทยาที่มีชื่อเสียง และเด่นทางด้านวิชาการทั้งสิ้น พวกเขาพยายามที่จะกำหนดขอบข่ายของสาขาวิชา ซึ่งผู้ที่ศึกษาจะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการพยายามระบุถึงแนวความคิดที่เป็นพื้นฐานสนับสนุนคำจำกัดความเหล่านี้ และได้รับประโยชน์จากการพยายามกำหนดความหมายที่แปลกใหม่ แทนที่จะจดจำแต่คำจำกัดความเก่า ๆ โดยไม่ได้พิจารณาแต่อย่างใดเลย

ออริงมีความเห็นว่า เมื่อมาถึงจุดนี้แล้ว คำจำกัดความก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่เป็นอย่างแท้จริง เนื่องจากปัจจุบันนี้ก็ยังมีการกำหนดขอบข่ายของสาขาวิชาอยู่ และการอธิบายคำจำกัดความอย่างง่าย ๆ ลวก ๆ ก็เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง หรือมีลักษณะเฉพาะ หรือไม่สอดคล้องลงรอยกัน สิ่งสำคัญในความคิดของออริงก็คือความสอดคล้องกันหรือเข้ากันได้ ซึ่งควรจะขึ้นอยู่กับแนวความคิดที่บอกให้รู้ถึงทัศนคติของนักคติชนวิทยา ในการศึกษาค้นคว้าของพวกเขา ซึ่งถ้าเราพิจารณาจะเห็นได้ว่า บรรดานักคติชนวิทยามักจะดำเนินการศึกษาไปตามการแสดงผลของสิ่งเหล่านี้

ความคิดเกี่ยวกับชุมชน (the communal) คือเรื่องของกลุ่มหรือส่วนรวม

ความคิดเกี่ยวกับความธรรมดาสามัญ (the common) คือเรื่องของชีวิตประจำวันธรรมดา ๆ ไม่ใช่เหตุการณ์ที่แปลกประหลาดหรือผิดปกติ

ความคิดเกี่ยวกับความไม่เป็นทางการ (the informal) คือเรื่องของความไม่เป็นทางการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นทางการ และความเป็นสถาบัน

ความคิดเกี่ยวกับชายขอบ (the marginal) คือเรื่องของวัฒนธรรมชายขอบที่เกี่ยวข้องกับศูนย์กลางของอำนาจและอภิสิทธิ์

ความคิดเกี่ยวกับบุคคล (the personal) คือการสื่อสารแบบต้องเผชิญหน้ากัน

ความคิดเกี่ยวกับความเป็นประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิม (the traditional) คือการคงอยู่ตลอดมาเป็นเวลาอันยาวนาน

ความคิดเกี่ยวกับสุนทรียภาพ (the aesthetic) คือการแสดงออกอย่างมีศิลปะ

ความคิดเกี่ยวกับความนึกคิดหรือมโนคติ (the ideological) คือการแสดงออกซึ่งความเชื่อและระบบความรู้²⁶

ตามปกติแล้ว นักคติชนวิทยาจะมุ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการศึกษารูปแบบ พฤติกรรม และเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยมีแนวความคิดที่กล่าวมาแล้วนี้อยู่ในใจประมาณสองแนวหรือมากกว่านี้ การทำให้เกิดความเข้าใจที่สอดคล้องกันในการอธิบายความหมายหรือให้คำจำกัดความ จะทำให้คำอธิบายขยายตัวมากกว่าที่จะถูกจำกัด และคนทั่วไปจะนึกถึง folklore ในลักษณะของทัศนวิสัยที่มีรูปแบบจำนวนมาก มีพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้พิจารณา แทนที่จะนึกถึงในแง่ที่เป็นคลังสะสมสิ่งต่าง ๆ เพียงอย่างเดียว

ออริงสรุปความเห็นของเขาว่า ควรจะมีการดำเนินการค้นคว้าหาคำจำกัดความ หรือคำอธิบายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพราะคำอธิบายใหม่ ๆ นี้จะสะท้อนให้เห็นแนวความคิดใหม่ หรือแนวความคิดที่ได้รับการขัดเกลาแล้ว นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นทัศนคติใหม่ ๆ และอาจสร้างปัญหาใหม่ ๆ

ขึ้นมาด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษา folklore ไม่ได้เป็นลักษณะเฉพาะหรือมีแบบเดียวเพราะว่า ข้อมูลต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ยากเท่า ๆ กัน ที่จะนำมาสร้างความคิดและสรุปเป็นคำจำกัดความเดียว ที่ถูกต้องแม่นยำตรงทั้งหมดและครอบคลุมทั้งหมด คือ ศิลปะ วรรณกรรม คนตรี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ปรัชญา และคณิตศาสตร์ แต่การจำกัดขอบเขตของสาขาวิชาให้อยู่ในคำจำกัดความ เดียวที่ถูกต้อง แม่นตรง ประณีต ใช้ได้คล่อง สะดวก มีประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับร่วมกันนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าสาขาวิชานี้ไม่มีคุณค่าแต่อย่างใด คำจำกัดความที่มี คุณค่าก็ยังใช้ประโยชน์ได้ในการศึกษาค้นคว้า และการกำหนดความหมายหรือคำจำกัดความในแง่ วิชาการก็เป็นสิ่งที่ยังคงควรกระทำต่อไป

การขยายตัวของความหมาย

ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่และสำคัญของวงการศึกษาคติชนวิทยา ซึ่งเป็นผลให้แนวความคิด เรื่องคติชนวิทยากว้างขวางออกไปอีกนั้นเริ่มขึ้นในช่วง ค.ศ. 1970

ใน ค.ศ. 1966 มีการจัดการประชุมของ International Congress of Americanists ครั้งที่ 37 ขึ้นที่ประเทศอาร์เจนตินา หัวข้อการประชุมคือเรื่องคติชนวิทยา มีนักคติชนวิทยาจากอเมริกาเหนือ กลุ่มหนึ่งเข้าร่วมประชุม และอีกกลุ่มหนึ่งคือนักคติชนวิทยาจากอเมริกากลางหรือละตินอเมริกา ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งกันในเรื่องธรรมชาติของวิชาคติชนวิทยา คือบรรดานักวิชาการ จากอเมริกาเหนือกล่าวหาว่า กลุ่มละตินอเมริกาถือว่าเป็นพวกนักทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่ในวิถีทางที่เก่าแก่ พันสมัย ส่วนกลุ่มละตินอเมริกาก็โจมตีว่า กลุ่มอเมริกาเหนือเป็นพวกที่จริงจังเกินไปและวิชาการ ที่เป็นพื้นฐานอยู่แล้วก็ไม่เคยเพียงพอ ผลของการโต้แย้งที่หาข้อสรุปไม่ได้ก็คือ นักวิชาการทั้งสอง กลุ่มต่างพยายามที่จะทดสอบว่าแนวความคิดที่เป็นทฤษฎี เป็นวิชาการของกลุ่มใดถูกต้อง เพื่อที่จะ หาข้อสรุปในเรื่องมิติหรือขอบเขตความหมายของคติชนวิทยา

อเมริโก พารีดิส (Américo Paredes) เป็นผู้หนึ่งที่ตื่นตัวในการเสนอผลงานเกี่ยวกับทฤษฎี ของนักคติชนวิทยาละตินอเมริกัน เขาเชื่อว่า มีกิจกรรมทางวิชาการที่ดำเนินอยู่ในสหรัฐอเมริกา เป็นจำนวนมาก มากเกินกว่าที่พวกนักคติชนวิทยาจะได้รับความเชื่อถือจากนักวิชาการชาวต่างประเทศ และแม้แต่ความเชื่อถือจากพวกเดียวกันเอง เป็นความจริงที่ว่ายังมีนักวิชาการบางคนที่ไม่เชื่อในทฤษฎี และทำการศึกษาค้นคว้า ไปบนพื้นฐานของข้อสรุปที่ไม่ได้รับการยอมรับและไม่มีใครกล่าวถึง เขา มีความเห็นว่าการวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่เคยมีนักวิเคราะห์วิจารณ์มามากมายนั้น เริ่มจะกลายเป็นสิ่งที่ซ้ำซากน่าเบื่อ และความสับสนในด้านวิชาการจำนวนไม่น้อยที่เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงที่ว่า บรรดา

นักวิชาการไม่สามารถยอมรับคำจำกัดความของคำศัพท์ที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้น ซึ่งสาเหตุของการไม่ยอมรับนี้ก็คือ การที่พวกนักวิชาการไม่สามารถตกลงกันได้ มากกว่าจะเป็นแนวความคิดทางวิชาการที่กว้างขวางขึ้น

พารีดีส เห็นว่าบางทีอาจจะมีเหตุผลที่แฝงอยู่สัก ๆ ก็ได้ในการที่พวกนักวิชาการมีทัศนคติในทางลบต่อทฤษฎีของคติชนวิทยา เขากล่าวว่านักคติชนวิทยาจากอเมริกาเหนือ นั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับนักวิชาการทางสังคมศาสตร์ คือมองว่าทฤษฎีต่าง ๆ เป็นพื้นฐานของการศึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีและระบบที่ไม่บกพร่องเสียเป็นส่วนน้อย แต่จะมองว่าทฤษฎีเหล่านั้นเป็นคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์เสียเป็นส่วนมาก ถ้าไม่ใช่เกี่ยวข้องกับจิตใจ พวกเขารับเอาคำวินิจฉัยนี้มาใช้อย่างจริงจัง และเชิดชูยกย่องผู้ที่สนับสนุนคำวินิจฉัยเหล่านี้ ต่อมาเมื่อทราบว่คำวินิจฉัยเหล่านี้ไม่อาจตอบคำถามทั้งหมดของพวกเขาได้ พวกเขาก็ยกเลิกเสีย และทอดทิ้งคำวินิจฉัยเหล่านี้ไว้ในความมืดมน เพื่อที่จะเริ่มต้นใหม่

พารีดีส ร่วมมือกันกับนักคติชนวิทยาผู้มีชื่อเสียงอีกคนหนึ่ง คือริชาร์ด บาวแมน (Richard Bauman) รวบรวมบทความทางวิชาการจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องที่อาวุโสอย่างน้อย (ในขณะนั้น) * แต่มีไฟแรง ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์น้อยกว่านักวิชาการอาวุโสของอเมริกาเหนือก็ตาม บทความเหล่านี้ตีพิมพ์ใน Journal of American Folklore, Volume 84, Number 331 ใน ค.ศ. 1972 มีจำนวน 13 เรื่อง ต่อมามีการตีพิมพ์เป็นหนังสือชื่อ Toward New Perspectives in Folklore ใน ค.ศ. 1975 มือเมริโก พารีดีส และริชาร์ด บาวแมน เป็นบรรณาธิการ

Toward New Perspectives in Folklore เท่ากับเป็นส่วนหนึ่งของบทสนทนาที่ต่อเนื่องมาจากการประชุมระหว่างนักคติชนวิทยาจากอเมริกาเหนือ และนักคติชนวิทยาจากละตินอเมริกา ในเรื่องของการจัดตั้งทฤษฎีทางวิชาการและการศึกษาระเบียบวิธีของสาขาวิชาคติชนวิทยานี้ หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอความมุ่งมั่นของนักวิชาการรุ่นใหม่ที่จะวางแผนกำหนดทิศทางใหม่ ๆ ในการศึกษาคติชนวิทยา นอกเหนือไปจากข้อจำกัดที่เป็นการแยกประเภทตามแบบดั้งเดิมออกเป็นเรื่อง ๆ คือเรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรม มานุษยวิทยา จิตวิทยา และภาษาศาสตร์ และการเน้นในเรื่องการกระจัดกระจายของข้อมูลไปตามที่ต่าง ๆ ตามกาลเวลาที่ผ่านไป

* นักคติชนวิทยาเหล่านี้ไม่ใช่กลุ่มละตินอเมริกาทั้งหมด แต่เป็นกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ ก้าวหน้า และแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ก็คือ การกำหนดความเข้าใจเสียใหม่จากการมอง folklore ตามแบบเดิม ๆ ว่าเป็นเรื่องราว เป็นสิ่งของ (the things of folklore) ให้กลายเป็นการสร้างความคิดว่า folklore เป็นเหตุการณ์ เป็นการกระทำ หรือการปฏิบัติ (the doing of folklore) การทำความเข้าใจใหม่นี้ทำให้เกิดการเน้นในเรื่องของการแสดงหรือการปฏิบัติ (performance) ในฐานะที่เป็นหลักเกณฑ์ที่มีระบบที่เป็นที่เข้าใจ และรวมตัวอยู่ในกรอบความคิดที่ทำให้เป็นหน่วยเดียวกัน โดยมีส่วนประกอบคือ การแสดงที่เป็นศิลปะ รูปแบบของการแสดงออก และการตอบสนองทางด้านสุนทรียภาพ ซึ่งเป็นอย่างเดียวกับการอธิบายคำจำกัดความเฉพาะที่ การแบ่งประเภทตามวัฒนธรรมเฉพาะแห่ง และภาวะแวดล้อม *

นอกจากนี้นักคติชนวิทยารุ่นใหม่เหล่านี้ยังได้กล่าวถึงการบรรลุความสำเร็จในการพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นแบบแผน ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างมากกับการรวมตัวเข้าด้วยกันของรูปแบบบทบาทหน้าที่ และการแสดง ซึ่งในกรอบความคิดนี้ นักคติชนวิทยาได้เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เช่นเรื่องของเนื้อหา ลีลา โครงสร้าง การจำแนกประเภท ภาวะแวดล้อมทางสังคม และการแสดงหรือการปฏิบัติของ folklore

ริชาร์ด บาวแมน กล่าวไว้ในหน้าคำนำว่า การนำบทความเหล่านี้มารวมเข้าด้วยกันนั้น บรรณาธิการต้องพยายามจำกัดหรือกำหนดทิศทางให้กับผู้เสนอบทความว่า ความคิดที่สำคัญทางวิชาการหรือทฤษฎี หรือระเบียบวิธีที่น่าเสนอควรจะเป็นเรื่องที่เด่นและน่าสนใจ ความสำคัญของผลงานชิ้นนี้ก็คือความเข้าใจที่ตรงกัน และสำนึกที่ตรงกัน และสอดคล้องกันอย่างเต็มที่ จากการที่เคยมุ่งความสนใจให้กับ folklore ในฐานะที่เป็น “เรื่อง” หรือเป็น “จีน” หรือสิ่งของ ให้กลายเป็นการสร้างหรือกำหนดความคิดว่า folklore เป็น “เหตุการณ์” หรือเป็นการปฏิบัติ

บทความเรื่องแรกเป็นของแดน เบน - เอมอส เคยนำเสนอในการประชุมประจำปีของสมาคมคติชนอเมริกัน ใน ค.ศ. 1967 บทความนี้ช่วยทำให้เกิดความกระจำงในทัศนวิสัยใหม่ ๆ ที่มีต่อ folklore และช่วยกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการของการเสนอความคิด เบน - เอมอส กล่าวถึงการวิเคราะห์อย่างมีระบบในการให้คำจำกัดความคำว่า folklore ในอดีตที่ผ่านมา และแสดงให้เห็นว่าเราขาดความสอดคล้องลงรอยกันทางด้านแนวความคิด หรือมีฉะนั้นก็ขาดพลังอำนาจที่เด็ดขาด

* คำว่า ภาวะแวดล้อม ในที่นี้ตรงกับคำว่า บริบท หรือ context ซึ่งเป็นคำที่ ดร. วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน ใช้โดยมีความหมายแตกต่างไปจาก environment หรือสภาพแวดล้อม ซึ่งถ้าหากกล่าวถึงคติชนในภาวะแวดล้อมบริบท หรือ context ก็ตาม จะมีความหมายตรงกัน

อย่างแท้จริงที่จะกำหนดลักษณะให้กับคำจำกัดความต่าง ๆ นอกจากนี้เขายังได้เสนอความคิดเกี่ยวกับ folklore อีกครั้งหนึ่งในลักษณะของกระบวนการการสื่อสาร แทนที่จะเป็นสิ่งที่ประดิษฐ์ตามประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิมอย่างที่เคยเป็น เบน – เอมอส ไม่ได้สนใจทฤษฎีทางวิชาการที่เขามองว่าไม่มีชีวิตชีวา ไม่สนใจหลักการที่ผูกพันอยู่กับอดีต ว่าสิ่งเหล่านี้ยังเข้มงวดและสอดคล้องกันอยู่ แต่เสนอความก้าวหน้าของปรากฏการณ์ของการสื่อสารอย่างมีศิลปะในกลุ่มเล็ก ในฐานะที่เป็นจตุรรมที่มีศักยภาพสำหรับการศึกษาคติชนวิทยา

นักวิชาการอีกผู้หนึ่งคือ โรเจอร์ ดี. เอברהฮัมส์ (Roger D. Abrahams) ผู้ซึ่งมีความสนใจใน folklore ในลักษณะที่เป็นการแสดง (performance) ขณะที่ เบน – เอมอส ลดความสำคัญของประเพณีปรัมปราในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของ folklore ลงไปนั้น เอברהฮัมส์กลับค้นหาวิธีที่จะเน้นความสำคัญของความเป็นประเพณีปรัมปราของ folklore ให้มีความหมายเป็นการกระทำ โดยให้เป็นส่วนที่เสริมการศึกษาโครงสร้างของการแสดง เขาใช้วิสัยทัศน์ทางด้านวรรณกรรมกับด้านมานุษยวิทยามาพิจารณาความหมายและความสำคัญด้านสังคมของ folklore โดยเน้นทั้งความเป็นปรัมปรา และทั้งการแสดงว่ามีความสำคัญและมีประโยชน์เท่า ๆ กัน

บทความของริชาร์ด บาวแมน เป็นเรื่องวิวัฒนาการของทัศนวิสัยบนพื้นฐานทางสังคมของ folklore ที่สอดคล้องกับการศึกษา folklore ในฐานะที่เป็นการแสดง และสนใจความเป็นจริงในเรื่องโครงสร้างทางสังคมของ folklore ในฐานะที่เป็นการปฏิบัติสัมพันธ์ของการสื่อสาร บาวแมนอธิบายว่าการสรุปเกี่ยวกับ folklore และกลุ่มต่าง ๆ ยังแพร่หลายไม่พอ และแนะถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับพิจารณาเพิ่มขึ้นในการศึกษาการแสดงการใช้ถ้อยคำอย่างมีศิลปะ

สำหรับบทความของนักวิชาการคนอื่น ๆ ก็จะเกี่ยวข้องกับการแสดง การวิเคราะห์ผู้ชม หรือผู้ฟัง และเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอื่น ๆ ในแง่วิชาการ แต่ความสำคัญประการหนึ่งของผลงานชิ้นนี้ก็คือเป็นการนำเสนอนักคติชนวิทยารุ่นใหม่ ผู้ตัดสินใจว่าจะไม่จำกัดตัวเองอยู่กับความคิดที่สืบทอดมาจากปัญญาชนรุ่นก่อนเท่านั้น แต่จะเป็นผู้ที่นำลักษณะเด่นของเนื้อหาสาระของแนวการวิเคราะห์ทั้งหมดมาผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดความกระฉับกระเฉงในการอธิบายพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์

ความหมายของคติชนในภาวะแวดล้อม

บทความเรื่อง “Toward a Definition of Folklore in Context” ของแดน เบน – เอมอส เป็นบทความที่กล่าวถึงความหมายอันหลากหลายของคำว่า folklore ซึ่งมีพัฒนาการมาตั้งแต่ ค.ศ. 1846

เบน - เอมอส กล่าวว่า เมื่อวิลเลียม จอห์น ธอมส์ คิดคำนี้ขึ้นมาแล้ว ก็ปรากฏว่ามีนักวิชาการจำนวนมากสนใจที่จะอธิบายและจำกัดขอบเขตของคำ ทำให้มีความคิดแตกต่างกันไปอย่างหลากหลาย เปรียบเหมือนกับนิทานเรื่องหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันดีและมีหลายสำนวน ความแตกต่างนี้มีทั้งด้านความหมายในภาษาและด้านวิชาการ ทั้งคำว่า *Volkskunde* ในภาษาเยอรมัน *folkminne* ในภาษาสวีดิช และ *lok sahitya* ในภาษาฮินดี ต่างก็มีความหมายต่างกันไปเล็กน้อย จนคำว่า *folklore* ในภาษาอังกฤษไม่อาจเชื่อมประสานความหมายเหล่านี้ได้อย่างสมบูรณ์

เบน - เอมอส กล่าวต่อไปว่านักวิชาการด้านมานุษยวิทยาและด้านวรรณกรรมต่างก็ให้คำจำกัดความของคำว่า *folklore* ด้วยความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ อันที่จริงแล้ว *folklore* กลายเป็นหัวข้อเรื่องที่แปลกประหลาดผิดธรรมดาสำหรับนักวิชาการแต่ละคน นั่นก็คือ *folklore* เปรียบเสมือนผืนหญ้าเขียวข่มที่เป็นสิ่งดึงดูดตาดึงดูดใจอยู่นอกรั้ว มิได้อยู่ในอาณาจักรของตัวเอง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นักมานุษยวิทยามอง *folklore* ว่าเป็นวรรณกรรม และขณะเดียวกันนักวิชาการด้านวรรณกรรมก็จะอธิบายคำจำกัดความของคำ ๆ นี้ ในแง่ของวัฒนธรรม ส่วนนักคติชนวิทยาเองจะใช้คำจำกัดความที่มีลักษณะเป็นการให้รายละเอียด มีการยกตัวอย่าง มีลักษณะเป็นการหยั่งรู้ และนำมาใช้ได้ สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดจะเปิดเผยให้เห็นธรรมชาติของ *folklore* และในเวลาเดียวกันก็ครอบคลุมประเด็นหลัก ๆ ไว้ด้วย นั่นก็คือ การแยกตัวออกจากกันของเส้นด้ายที่ร้อยโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และกลายเป็นความรู้ประเภทหนึ่งเดียว ๆ

การให้คำจำกัดความของคำว่า *folklore* เป็นสิ่งที่ยากยิ่ง ความยากนี้เกิดจากธรรมชาติของ *folklore* เอง และฝังลึกลงไปในวิวัฒนาการของแนวความคิดด้วย คำจำกัดความสมัยแรก ๆ ดูเหมือนจะตกอยู่ในม่านหมอกของจินตนิมิต และการที่ธอมส์นำคำนี้มาใช้แทนคำว่า *popular antiquities* ก็ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องคติโบราณนี้ปรากฏขึ้นอยู่เสมอ ความหมายที่แสดงเป็นนัยอยู่ในคำจำกัดความเหล่านี้ก็คือ หลักการที่ว่าข้อมูลจะต้องเป็นของเก่าโบราณ จะต้องไม่ทราบที่มาว่าใครเป็นผู้แต่ง หรือมีลักษณะที่มาจากส่วนรวม และมีความง่ายหรือความเป็นสามัญของพื้นบ้าน ซึ่งเบน - เอมอสเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดคือ รายละเอียดที่เป็นหลักฐานที่ปรากฏขึ้นตามสภาพแวดล้อม และไม่ใช่ว่าสาระสำคัญของ *folklore* ตัวอย่างเช่น ถ้าเรากล่าวถึงเพลงรักเพลงหนึ่ง เราจะระบุรายละเอียดได้ดังนี้คือ อายุของเพลงจะบอกกาลสภาพของเพลง คือเกิดขึ้นหรือแต่งขึ้นเมื่อใด การพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้แต่ง จะระบุถึงประวัติศาสตร์ของเพลง ความสัมพันธ์ระหว่างเพลงกับกลุ่มเฉพาะเป็นสิ่งที่ยอธิบายถึงลักษณะที่เกี่ยวกับสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะมีคุณค่าในด้านการอธิบายและการตีความ แต่ไม่มีข้อใดเลยที่ยอธิบายถึงเพลงในฐานะที่เป็น *folklore* ดังนั้นหลักเกณฑ์

ที่รวมเอา “ชนบประเพณี การประกอบพิธี ความเชื่อโชคลาง บัลลาด สุภาษิต ฯลฯ ” ในคำจำกัดความครั้งแรกสุดของชอมส์ที่อธิบายคำว่า folklore ก็ไม่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของข้อมูลเหล่านี้

ความพยายามที่จะอธิบายความหมายของคำว่า folklore ที่ครอบคลุมถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดต้องประสบกับความยากลำบากอยู่ไม่น้อย เบน - เอมอสมีความเห็นว่า ในประเด็นหนึ่งนั้น รูปแบบต่าง ๆ ของ folklore เป็น superorganic * ในความหมายที่ว่า ครั้งหนึ่งรูปแบบเหล่านี้ได้สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เป็นไปตามธรรมชาติในท้องถิ่น และการที่มันจะคงอยู่ต่อไปอย่างต่อเนื่องนั้น ไม่จำเป็นต้องมีภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรม (cultural context) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สิ่งที่สำคัญสำหรับการตีความแบบวิเคราะห์ข้อมูลก็คือ เรื่องราวที่เป็นภูมิหลังของข้อมูล แต่ไม่มีส่วนใดเลยที่สำคัญต่อการคงอยู่อย่างสมบูรณ์ของรูปแบบต่าง ๆ ของ folklore นั่นก็คือนิทานและเพลงสามารถที่จะเปลี่ยนตำแหน่งหรือทิศทางของสิ่งต่าง ๆ สามารถข้ามขอบเขตของภาษาและผ่านจากวัฒนธรรมหนึ่งไปยังวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีร่องรอยของความคล้ายคลึงกันมากพอที่จะทำให้เราจดจำและยอมรับแก่น หรือแกนกลางของความเหมือนกันที่อยู่ในสำนวนของนิทานและเพลงทุกสำนวน วัตถุที่เป็นศิลปะพื้นบ้านก็สามารถมีชีวิตอยู่นานกว่าผู้ที่ใช้วัตถุและคงอยู่ได้แม้ว่าวัฒนธรรมของคนเหล่านี้จะดับสูญไป ด้วยเหตุนี้เองวัตถุเหล่านี้จึงเท่ากับเป็นสิ่งที่ตกทอดจากสมัยโบราณ นักดนตรีพื้นบ้านในปัจจุบันสามารถแสดงดนตรีให้ผู้คนชมเป็นล้าน ๆ คนในเวลาเดียวกันทางโทรทัศน์ โดยมีลีลาและท่าทางที่น่าจะเป็นแบบเดียวกับเวลาที่เขาแสดงให้คนกลุ่มเล็ก ๆ ชม ซึ่งก็คือการขยายศิลปะของเขาออกไปเหนือขอบเขตของสังคมของเขาเอง

* คำว่า superorganic มีความหมายเชิงมานุษยวิทยา Macmillan Dictionary of Anthropology อธิบายว่าความหมายแบบ superorganic ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือสังคมนั้น คือปรากฏการณ์ทางด้านวัฒนธรรมหรือสังคม เป็นสิ่งที่สามารถอธิบายได้โดยใช้ทฤษฎีทางวัฒนธรรมหรือสังคม แต่จะไม่ลดลงมาเป็นการอธิบายอีกระดับหนึ่ง เช่น ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา หรือนิเวศวิทยา (หน้า 271)

อลัน ดันคิส อธิบายคำนี้ไว้ในหนังสือ The Study of Folklore ในแง่มานุษยวิทยาว่า หมายถึงการที่วัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่เป็นนามธรรม ซึ่งเกิดขึ้นเองอย่างอิสระ เป็นลักษณะเฉพาะที่ไม่ต้องใช้ปรากฏการณ์ระดับอื่น ๆ มาอธิบายถึงกำเนิด วิวัฒนาการ และการปฏิบัติการณ์ของมัน ถ้าระดับที่เรียกว่า organic รวมเอามนุษย์ไว้ด้วยระดับ superorganic ก็คือระดับที่ “เหนือ” มนุษย์ และเป็นอิสระ ไม่ลดลงมาเป็นระดับเดียวกับมนุษย์ นอกจากนี้ก็มีแบบแผนหรือหลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ เช่น วิวัฒนาการ ซึ่งคอยควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์และวัฒนธรรมด้วย (หน้า 129 - 130)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ข้อมูลต่าง ๆ ของ folklore นั้นเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ (mobile) เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมได้ (manipulative) และข้ามวัฒนธรรมได้ (transcultural)

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ เบน - เอมอสเห็นว่า folklore เป็นปรากฏการณ์ที่เป็น organic อย่างมาก ในความหมายที่ว่า มันเป็นส่วนที่สมบูรณ์ของวัฒนธรรม การแยกนิทาน เพลง หรือประติมากรรม ออกไปจากสถานที่ที่ข้อมูลเหล่านี้มีกำเนิดขึ้น จากเวลาที่กำเนิด และจากสังคมของมัน จะทำให้คุณสมบัติของสิ่งเหล่านี้เปลี่ยนไป ตัวแปรต่าง ๆ คือ ภาวะแวดล้อมทางสังคม (social context) ทักษคติทางวัฒนธรรม (cultural attitude) สถานการณ์ของการใช้ถ้อยคำ (rhetorical situation) และความสามารถของปัจเจกบุคคล (individual aptitude) จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในด้าน โครงสร้าง (structure) ต้นฉบับ (text) และองค์ประกอบ (texture) ของผลผลิตด้านถ้อยคำ หรือดนตรี หรือวัตถุที่ปั้นหรือแกะสลักในขั้นตอนสุดท้าย และผู้ชม (audience) ซึ่งไม่ว่าจะเป็น เด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง อยู่ในสังคมที่มั่นคงหรือมาจับกลุ่มกันโดยบังเอิญก็ตาม จะส่งผลกระทบต่อ folklore ประเภทต่าง ๆ และวิธีการที่นำเสนอข้อมูลเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้การจำแนกเรื่องเล่าแบบ ร้อยแก้วออกเป็นประเภทต่าง ๆ กัน ยังขึ้นอยู่กับทัศนคติทางวัฒนธรรมที่มีต่อตัวนิทาน และการจัดแบ่งประเภทของประเพณีปรัมปราแบบมุขปาฐะตามที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ ในกระบวนการของการแพร่กระจายจากวัฒนธรรมแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง นิทานจะข้ามการจำแนกประเภทของเรื่องเล่าไปด้วย นั่นก็คือ นิทานเรื่องหนึ่งสามารถเป็นนิทานปรัมปราในกลุ่มชนกลุ่มหนึ่ง และเป็นเทพนิยายในกลุ่มชนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามทัศนคติทางวัฒนธรรมที่มีต่อนิทานเรื่องนั้น และในที่สุดรูปแบบต่าง ๆ ของ folklore และต้นฉบับต่าง ๆ จะมีการปฏิบัติหรือแสดงซ้ำแล้วซ้ำเล่า ผู้ที่ปฏิบัติก็คือ ผู้คนต่าง ๆ กันในโอกาสต่าง ๆ กัน สถานการณ์ของการปฏิบัติก็คือ ภาวะแวดล้อมที่สำคัญสำหรับต้นฉบับของ folklore และสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อต้นฉบับของนิทานหรือเพลงก็คือความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคลของศิลปินหรือนักเล่านิทานหรือนักขับเพลง อารมณ์ของเขาในช่วงเวลาที่เล่าหรือขับ และการตอบสนองจากผู้ชมของเขา

ดังนั้น เบน - เอมอส จึงสรุปในช่วงนี้ว่า คำจำกัดความของ folklore จะต้องครอบคลุม ภาวะที่เป็นคู่มือที่อยู่ตามธรรมชาติในหัวข้อเรื่อง และมักจะทำได้โดยการจัดวางข้อมูลไว้ในที่ต่างกัน แม้แต่จะมีทัศนคติที่ขัดแย้งกันก็ตาม แต่ทั้ง ๆ ที่มีความแตกต่างกันแบบนี้ ก็ยังสามารถแบ่งแยกแนวความคิดพื้นฐานของหัวข้อเรื่องที่เป็นรากฐานของคำจำกัดความหลาย ๆ แบบ ดังนั้น folklore จึงเป็นแบบหนึ่งในสามแบบนี้คือ

เนื้อหาสำคัญของความรู้ (a body of knowledge)

แบบของความคิด (a mode of thought)

ศิลปะชนิดหนึ่ง (a kind of art)

ทั้งสามแบบนี้ไม่ใช่การแบ่งแยกที่ขาดจากกันอย่างสมบูรณ์ เพราะความแตกต่างของแบบทั้งสามนี้ บ่อยครั้งจะเป็นไปด้วยการเน้นมากกว่าด้วยสาระสำคัญ ตัวอย่างเช่น การเพ่งเล็งที่ความรู้และความคิดจะแสดงถึงการเน้นในเนื้อหาของข้อมูลและการเข้าใจข้อมูล ขณะที่การเพ่งเล็งในศิลปะจะเป็น การเน้นหนักในรูปแบบและสื่อของการถ่ายทอด แต่กระนั้น จุดรวมแห่งความคิดทั้งสามจุดนี้จะ เกี่ยวข้องกับสมมติฐานที่ต่างกัน เกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่ต่างกัน และทำให้การค้นคว้าต่างกันด้วย

อย่างไรก็ตาม ความรู้ ความคิด และศิลปะ เป็นวัฒนธรรมประเภทที่กว้างขวาง ซึ่งนักคิดชน วิทยาจะต้องมุ่งความสนใจเป็นพิเศษไปที่การแบ่งแยกเนื้อหาสาระของมันออกจากปรากฏการณ์อื่น ๆ ของวัฒนธรรมประเภทเดียวกันนั้น และเพื่อจุดประสงค์ข้อนี้ พวกเขาได้ทำให้ข้อมูลคิดชนมี คุณสมบัติในเรื่องของภาวะแวดล้อมทางสังคม (social context) ความห่างของเวลา (time depth) และสื่อในการถ่ายทอด (medium of transmission) ดังนั้นจะไม่มีใครคิดไปถึงว่า folklore คงอยู่ได้ โดยปราศจากกลุ่มที่มีโครงสร้าง folklore ไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง ไม่ว่าจะ มีการอธิบายหรือให้คำจำกัดความอย่างไร การคงอยู่ของ folklore ก็ขึ้นอยู่กับภาวะแวดล้อมทาง สังคม ซึ่งอาจจะเป็นภาวะเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ชาติพันธุ์ หรืออาชีพ

ต่อจากนั้น นักคิดชนวิทยาก็ได้สร้างคำจำกัดความ โดยมีพื้นฐานอยู่บนกลุ่มความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะแวดล้อมทางสังคม ความห่างของเวลา และสื่อในการถ่ายทอดในทางหนึ่ง และอีก ทางหนึ่งคือแนวความคิดเกี่ยวกับ folklore ในฐานะเนื้อหาสำคัญของความรู้ แบบของความคิด และศิลปะ เขียนออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

	ภาวะแวดล้อมทางสังคม	ความห่างของเวลา	สื่อในการถ่ายทอด
ความรู้	ชุมชนเป็นเจ้าของ	โบราณกาล	ถ้อยคำหรือการเขียนแบบ
ความคิด	การแสดงออกแบบส่วนร่วม	สิ่งตกทอด	ถ้อยคำ
ศิลปะ	การสร้างสรรคของชุมชน หรือการสร้างสรรคใหม่	โบราณกาล	ถ้อยคำหรือการเขียนแบบ

จากตารางนี้ เบน - เอมอสแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างภาวะแวดล้อมกับ folklore ออกเป็น 3 แบบ คือ ความเป็นเจ้าของ (possession) การแสดงออก (representation) และการสร้างสรรคหรือ

การสร้างสรรค์ใหม่ (creation หรือ recreation) ซึ่งการตีความคำว่า folklore ตามตัวอักษรจะก่อให้เกิดความสับสนแบบแรกขึ้นมา ดังนั้นคำว่า folklore จะหมายถึงสิ่งต่อไปนี้

“การเรียนรู้ของปวงชน” (จาก The Handbook of Folklore ของชาร์ลอตต์ โซเฟีย เบิร์น หน้า 1)

“ภูมิปัญญาของปวงชน และความรู้อันของปวงชน (จาก Russian Folklore ของ วาย. เอ็ม. โซโคลอฟ (Y. M. Sokolov) หน้า 1)

“เรื่องราว ความปราดเปรื่อง ความรู้ หรือการสั่งสอนของคนพื้นบ้าน (จาก “Folklore: Materials, Science, Art” ของราล์ฟ สตีล บอกส์ (Ralph Steele Boggs) ใน *Folklore Americas* 3 หน้า 1)

ความเห็นที่ว่า folklore เป็นเรื่องราวที่กลุ่มชุมชนทั้งหมดมีส่วนร่วมนี้ได้ประยุกต์ใช้กับความเป็นเจ้าของในระดับต่าง ๆ กัน ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้เกิดความหมายดังนี้

1. folklore สามารถเป็นผลรวมทั้งหมดของความรู้ในสังคมใดสังคมหนึ่ง เพราะไม่มีสมาชิกคนใดของชุมชนที่จะรู้ถึงแง่มุมต่าง ๆ ทั้งหมดของความรู้อย่างสมบูรณ์ folklore ในความหมายนี้จึงเป็นความนึกคิดที่เป็นนามธรรมที่มีรากฐานอยู่กับข้อมูลข่าวสารส่วนรวมที่ปัจเจกบุคคลจำนวนมากมีอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ “ความเชื่อและขนบธรรมเนียมที่ถ่ายทอดตามแบบประเพณีปรัมปราทั้งหมดของปวงชน” (จาก *Folklore in the Old Testament*, vol. 1 ของเซอร์เจมส์ จอร์จ เฟรเซอร์ (Sir James George Frazer) หน้า vii)

2. folklore มีความหมายที่ตรงกันข้ามกับข้อ 1 คือเป็นเพียงความรู้ที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม คำจำกัดความนี้จัดข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องลับหรือเข้าใจกันในคนกลุ่มน้อยออกไปและจำกัดให้ folklore เป็นเพียง “ความรู้ของปวงชน” (จากพจนานุกรมของมาเรีย ลิซ คำอธิบายของเอสปีโนซา หน้า 399) ซึ่งในกรณีนี้ folk จะเป็น “สมบัติส่วนรวม” ของชุมชนอย่างแท้จริง

3. เรื่องราวที่เป็นของชุมชนอย่างแท้จริงนี้สามารถให้กลุ่มชนแสดงออกในรายละเอียดของ “การกระทำที่เป็นส่วนรวมของฝูงชน” (จาก *Folklore in the Old Testament*, vol. 1 ของเฟรเซอร์ หน้า vii) ซึ่งรวมถึงการเฉลิมฉลอง พิธีกรรม และงานพิธีต่าง ๆ ที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม

4. folklore สามารถจำกัดอยู่ในขนบธรรมเนียมและการประกอบพิธีต่าง ๆ ที่ปัจเจกบุคคลแต่ละคนยึดติดไว้ในลักษณะที่เป็นส่วนตัวในบ้านของเขาเอง ถึงแม้ว่าปวงชนในสังคมจะถือตามสิ่งเหล่านี้ก็ตาม

สำหรับกลุ่มของความสัมพันธ์แบบที่สองระหว่าง folklore และภาวะแวดล้อมทางสังคมของมันนั้น เบน - อมอสกล่าวว่ามันขึ้นอยู่กับทฤษฎีวิวัฒนาการของนักวิชาการชาวอังกฤษ เพราะฉะนั้น folklore จึงแสดงให้เห็นแบบเฉพาะของความคิดที่เป็นส่วนรวมและเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งในกรณีนี้ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม และการประกอบพิธีต่าง ๆ ที่กระทำกันอยู่เป็นประจำ ก็คือตัวแทนของแบบของความคิดที่เป็นรากฐานของสิ่งเหล่านี้ ซึ่งลักษณะของความคิดที่เป็นส่วนรวมในภาวะแวดล้อมของคำจำกัดความของ folklore มีความหมายแฝงอยู่หลายประการคือ

1. ความหมายนี้อ้างถึงความคิดแบบปกติธรรมดาทั่วไป ซึ่งไม่มีคุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะบุคคล หรือเรียกว่า “แบบของความคิดมนุษย์ซึ่งเป็นไปตามประเพณีนิยม” (จาก “Folklore: Materials, Science, Art” ของบอกส์ หน้า 1)

2. ความหมายนี้เป็นนัยถึงแบบแผนการคิดเฉพาะด้านของผู้คนในสมัยดั้งเดิม ซึ่งเป็นความเห็นของนักคติชนวิทยาและนักมานุษยวิทยาในสมัยแรก ๆ เช่น เอ็ดวิน ซิดนีย์ ฮาร์ดแลนด์ (Edwin Sidney Hartland) อธิบายคำว่า ประเพณีปรัมปรา (tradition) ซึ่งเป็นสาระสำคัญของศาสตร์แห่งเทพนิยายว่าเป็น “ผลรวมทั้งหมดของปรากฏการณ์ด้านจิตวิทยาของมนุษย์ที่ไม่มีอารยธรรม” (จาก The Science of Fairy Tales ของฮาร์ดแลนด์ หน้า 34) ดังนั้นในความหมายนี้ folklore ก็คือ “การแสดงออกด้านจิตวิทยาของมนุษย์ในสมัยแรก ๆ ” และเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอื่น ๆ คือ ปรัชญา ศาสนา วิทยาศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์อีกด้วย

เมื่อมีการนำหลักเกณฑ์ของความเป็นส่วนรวมหรือความเป็นชุมชนมาใช้กับคำจำกัดความของ folklore ในฐานะที่เป็นศิลปะ ก็จะมีการอ้างอิงไปถึงการสร้างสรรคัวรรณกรรมพื้นบ้าน (folk literature) และมีการพัฒนาแนวความคิดขึ้นมาเพื่อการนี้สองแบบคือ การสร้างสรรคัของชุมชน และการสร้างสรรคัใหม่ของชุมชน

การสร้างสรรคัแบบแรก ผู้ที่อธิบายได้ดีและเป็นแบบอย่างได้คือ ฟรานซิส กัมเมียร์ (Francis Gummere) ซึ่งชี้แนะว่าเพลงพื้นบ้านทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัลลาดนั้น เป็นผลผลิตของการสร้างสรรคัของชุมชน นักขับเพลงแต่ละคนอาจจะสร้างเพลงของเขาขึ้นมาเอง และนักขับคนอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันช่วยกันขัดเกลาจนกระทั่งทุกคนพอใจ แต่ปัจจุบันนี้ความคิดที่เกี่ยวกับการสร้างสรรคัของชุมชนนี้ไม่ได้รวมอยู่ในคำจำกัดความของ folklore ถ้าหากจะมีการกล่าวถึงเรื่องนี้แล้ว ก็ จะกลายเป็นแนวความคิดเรื่องการสร้างสรรคัใหม่ของชุมชนแทน (ดูคำจำกัดความของอาร์เธอร์ เทย์เลอร์ ในพจนานุกรมของลิช หน้า 402)

เบน - เอมอส อธิบายถึงเรื่องนี้ว่า ตามปกติแล้วกระบวนการนี้จะอยู่ในความคิดเห็นเรื่องการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ และการเปลี่ยนแปลงได้ของต้นฉบับ แนวความคิดเรื่องการสร้างสรรค์ใหม่นั้น แตกต่างจากแนวความคิดเรื่องการสร้างสรรค์เฉพาะระยะเวลาในขณะที่มีการสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ลักษณะเด่นและสำคัญ ๆ ของ folklore ยังคงเหมือนเดิมอยู่ นั่นก็คือ ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ (verbal art) ยังคงเป็นผลรวมทั้งหมดของการสร้างสรรค์ของชุมชนทั้งหมดมาตลอดเวลา และนี่คือความคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์เชิงรับ (passive creativity) และเมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ปฏิกริยาของผู้ชมหรือผู้ฟัง จึงเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการสร้างสรรค์ในฐานะจินตนาการเชิงรุก (active imagination) ของศิลปินพื้นบ้าน

ตามธรรมชาติของการสร้างสรรค์ใหม่ของชุมชนแล้ว การสร้างสรรค์ใหม่จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่าง folklore กับปัจจัยข้อที่สอง คือ ความห่างของเวลา การที่ข้อมูลคงอยู่และแพร่หลายอยู่ในวัฒนธรรม จากชนรุ่นหนึ่งมายังชนอีกรุ่นหนึ่ง กลายเป็นเกณฑ์ที่จะตัดสินลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของข้อมูลเหล่านั้น และลักษณะที่ชัดเจนที่สุดก็คือความเป็นประเพณีเก่าแก่ ซึ่งความคิดนี้รวมอยู่ในคำอธิบายของนักวิชาการหลายคน เช่น สติธ ธอมป์สัน ริชาร์ด เอ็ม. คอร์สัน ฟรานซิส ลี. อตลีย์ และแม้แต่คำอธิบายของวิลเลียม จอห์น ธอมป์สัน ซึ่ง เบน - เอมอสเห็นว่าคุณคิดเกี่ยวกับประเพณีเก่าแก่นี้อ้างถึง folklore ทั้งในฐานะที่เป็นความรู้ (ภูมิปัญญาในอดีต) และในฐานะที่เป็นศิลปะ (เพลงและนิทานเก่าแก่) ส่วนความห่างของเวลาที่เกี่ยวข้องกับความคิดและความเชื่อทำให้ folklore มีคุณสมบัติกว้างขวางออกไปอีก คือมันจะระบุถึงข้อมูลว่าเป็นสิ่งที่ตกทอดมา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีวิวัฒนาการของเอ็ดเวิร์ด บี. ไทเลอร์ และแอนดรู แลง นั่นเอง

เบน - เอมอสมีความเห็นว่า ในบรรดาปัจจัยทั้งสามประการนั้น สื่อในการถ่ายทอด เป็นเรื่องที่สำคัญและยืนยงอยู่ในคำจำกัดความต่าง ๆ ของ folklore มากที่สุด เพราะตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ลักษณะของ folklore ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดก็คือ วิธีการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ (oral means) ไม่ว่าเราจะมอง folklore ว่าเป็นความรู้ ความคิด หรือศิลปะก็ตาม การหมุนเวียน และการแพร่กระจายของข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งนั้นไม่ได้ใช้ต้นฉบับที่เป็นตัวเขียน เมื่อมีการพิจารณาศึกษารูปแบบข้อมูลที่ต้องคุณภาพ เป็นเสียงดนตรี หรือเป็นสิ่งที่เคลื่อนไหว การถ่ายทอดนี้จะทำได้ด้วยการเลียนแบบ

สิ่งสุดท้ายที่นักคติชนวิทยาจะใช้เพื่อทำให้ข้อมูลมีลักษณะเฉพาะตัวของมันเอง ก็คือเกณฑ์ที่ข้อมูลเป็นประเพณีปรัมปรามุขปาฐะ ถ้าหากว่าทฤษฎีอื่น ๆ จะต้องล้มเลิกไป เช่นทฤษฎีการสร้างสรรคของชุมชน หรือทฤษฎีสิ่งตกทอด บรรดานักวิชาการยังสามารถยึดความคิดที่ว่า folklore เป็น “ศิลปะเกี่ยวกับถ้อยคำ” หรือ “สิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นแล้วไม่ได้บันทึกไว้” และ

“วรรณกรรมที่ถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ” ซึ่งนักมานุษยวิทยา และนักศึกษาทางวรรณกรรมต่างก็ยึดตามความคิดนี้เช่นเดียวกัน ทำให้ข้อมูลมีการถ่ายทอดโดยใช้สื่อที่เป็นถ้อยคำ แต่เบน-เอมอสเห็นว่าเกณฑ์เกี่ยวกับสื่อในการถ่ายทอดไม่ได้ให้คำจำกัดความว่า folklore คืออะไรอย่างแท้จริง แต่กลับเป็นสิ่งที่สร้างอุดมคติขึ้นมาว่า folklore ควรจะเป็นอะไร คำจำกัดความที่มีการยกตัวอย่างจะประกอบด้วยรายการของวัตถุหรือสิ่งของต่าง ๆ ขณะที่ความหมายที่แท้จริงของ folklore จะระบุถึงความ เป็นศิลปะ วรรณกรรม ความรู้ หรือความเชื่อ แต่ตามความเป็นจริงแล้ว folklore ประกอบด้วยความรู้ เป็นการแสดงออกซึ่งความคิด แสดงออกในรูปของศิลปะ แต่ในขณะที่เดียวกันก็เป็นปรากฏการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่อาจลดลงมาเป็นประเภทใดประเภทหนึ่งที่จำแนกออกมานี้ได้

เบน – เอมอสเสนอความเห็นต่อไปว่า ในการที่จะทำให้มองเห็นลักษณะเฉพาะของ folklore นั้น แรกที่สุดเราจะต้องเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อหัวข้อเรื่องก่อน คำจำกัดความส่วนมากจะกำหนดให้ folklore เป็นเหมือนคลังสะสมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องเล่า ทำนองดนตรี ความเชื่อ หรือข้อมูลที่เป็นวัตถุก็ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างนี้เป็นผลผลิตที่สมบูรณ์ หรือเป็นความคิดที่กำหนดเป็นรูปแบบ และนักวิชาการสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านี้ได้ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ลักษณะที่สามารถเก็บรวบรวมได้นี้เองที่เป็นพื้นฐานของส่วนที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า ตั้งแต่การเริ่มต้นเลยทีเดียว นั่นก็คือการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จะต้องมิระเบียบวิธีในการแยกเอาวัตถุออกจากภาวะแวดล้อมตามปกติของมัน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำได้และมีความสำคัญต่อจุดประสงค์ของการค้นคว้าด้วย แต่กระนั้น การแยกออกนี้เป็นเพียงระเบียบวิธี ซึ่งจะต้องไม่ไปสับสนหรือไปแทนธรรมชาติที่แท้จริงของสิ่งที่มีอยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้น คำจำกัดความของ folklore ที่มีพื้นฐานอยู่กับสิ่งที่แยกออกมานี้จะผูกมัดอยู่กับ การตีความผิดไปบางส่วนที่ทำให้ผิดไปทั้งหมด ดังนั้นการที่จะอธิบายความหมายของ folklore จึงจำเป็นต้องพิจารณาปรากฏการณ์ที่มี folklore นั้น ๆ อยู่ นั่นก็คือ ในภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมนั้น folklore ไม่ใช่การรวมตัวของสิ่งต่าง ๆ แต่เป็นกระบวนการ ซึ่งก็คือเป็นกระบวนการสื่อสาร (communicative process) อย่างแท้จริง ซึ่งแนวความคิดแบบนี้จะแตกต่างไปจากความเห็นเดิม ๆ ที่ว่า folklore เป็นกระบวนการ (process) เพียงอย่างเดียวโดยเน้นที่การเคลื่อนไหวในการถ่ายทอด การเปลี่ยนแปลง และความแตกต่างของเนื้อหาของตัวบท ความเห็นดังกล่าวจะทำให้มีภาวะที่เป็น คู่ระหว่างกระบวนการกับข้อมูลอย่างถาวร คือสองสิ่งนี้จะต้องมาด้วยกัน การศึกษาค้นคว้าก็จะ เน้นเรื่องการถ่ายทอดข้อมูลในเวลาและในสังคม และใช้ระเบียบวิธีกับทฤษฎีการแบ่งแยกระหว่าง ผู้ถ่ายทอดข้อมูลกับตัวข้อมูลได้ เช่น นักเล่านิทานกับตัวนิทาน นักขับเพลงกับเพลง เด็กกับการเล่น ฯลฯ แต่ในการเน้นสภาพการณ์ความเป็นมาของข้อมูลต่าง ๆ จะทำให้เราสามารถศึกษา

และอธิบายคำจำกัดความของ folklore ในภาวะแวดล้อมของมันได้ และในกรอบเค้าโครงนี้ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมของที่อยู่ของรูปแบบของ folklore ทุกประเภท จะไม่มีภาวะที่เป็นคู่ระหว่างกระบวนการกับผลผลิต (product หรือข้อมูลนั่นเอง) ตัวอย่างเช่นการเล่านิทาน ตัวผู้เล่า เรื่องที่เล่า และผู้ฟัง ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของสิ่งที่ต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ สิ่งหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ปรากฏการณ์การสื่อสาร (communicative event)

จากคำอธิบายดังกล่าว เบน - เอมอสสรุปว่า folklore คือการกระทำ (action) ที่เกิดขึ้นในเวลา นั้น เป็นการกระทำที่เป็นศิลปะ เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ และการตอบสนองของสุนทรียภาพ ซึ่งทั้งสองอย่างนี้เข้ามาบรรจบกันเป็นรูปแบบของศิลปะด้วยตัวของมันเอง ซึ่ง folklore ในความหมายนี้ คือการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อโดยตรง และแตกต่างจากแบบการพูดหรือการแสดงท่าทางอื่น ๆ ความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มของธรรมเนียมนิยมทางวัฒนธรรม สมาชิกทุกคนในกลุ่มรู้จัก ขอมรับ และยึดมั่น ซึ่งสิ่งนี้เองที่แยก folklore ออกจากการสื่อสารที่ไม่ใช่ศิลปะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การอธิบายคำจำกัดความของ folklore ไม่ได้เป็นเพียงการวิเคราะห์ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การแยกข้อมูลบางเรื่องออกไป หรือการนำข้อมูลบางเรื่องใส่เข้ามาตามใจชอบ แต่คำจำกัดความนี้จะมีพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

เบน - เอมอส อธิบายต่อไปว่า ในฐานะที่เป็นกระบวนการการสื่อสาร folklore จะมีข้อจำกัดทางสังคมของมันอยู่ เรียกว่ากลุ่มเล็ก (small group) ซึ่งเป็นภาวะแวดล้อมเฉพาะตัว และความคิดเกี่ยวกับกลุ่มเล็กนี้จะคล้ายกับความคิดเกี่ยวกับ folk นั่นเอง กลุ่มนี้หมายถึง “ผู้คนจำนวนหนึ่งที่มีการติดต่อสื่อสารกัน มักจะเป็นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีจำนวนไม่มากนัก ทำให้แต่ละคนสามารถติดต่อกันได้หมดด้วยตัวเอง ไม่ต้องผ่านบุคคลที่สาม” ดังนั้นกลุ่ม จึงอาจเป็นครอบครัว เป็นผู้ชุมนุมกัน คนงานในโรงงาน ผู้คนในหมู่บ้าน หรือในเผ่าก็ได้ การที่จะเกิดการกระทำทาง folklore ได้จะต้องมีเงื่อนไขทางสังคม 2 ประการคือ ทั้งผู้แสดงหรือปฏิบัติ folklore กับผู้ชมจะต้องอยู่ในสถานการณ์เดียวกันประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งก็คือ ทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเดียวกัน ซึ่งสิ่งนี้เป็นนัยบ่งชี้ให้ทราบว่า การสื่อสารของ folklore เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้คนมาเผชิญหน้ากันได้ และมีความสัมพันธ์กันโดยตรง ดังนั้นคำว่า folklore ในความหมายของ เบน - เอมอส ก็คือ “เป็นแหล่งรวมความรู้ เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดที่ปรากฏออกมาอย่างงดงามและเป็นศิลปะ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นปรากฏการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเราไม่อาจลดระดับลงมาให้เป็นการจำแนกประเภทอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นศิลปะ เป็นวรรณกรรม เป็นความรู้ หรือความเชื่อ และในภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมของ folklore นั้น folklore ก็คือ

กระบวนการของการสื่อความหมาย” และสรุปว่า “folklore คือการสื่อความหมายอย่างมีศิลปะในกลุ่มเล็ก ๆ”²⁷

ความเห็นของเบน - เอมอส คือการนำเสนอมิติใหม่ของการศึกษาคติชนวิทยาที่เรียกร้องให้นักวิชาการทั้งหลายหันเหความสนใจจากความเป็นประเพณีปรัมปราของข้อมูล มาสนใจการสื่อสารของข้อมูลแทน ส่วนโรเจอร์ เอเบระฮัมส์ ระบุว่า folklore คือการปฏิบัติ เขานำคำว่าประเพณีปรัมปรามาผสมผสานกับการปฏิบัติหรือการแสดง (performance) ของ folklore และระบุว่า folklore คือ “การแสดงออกซึ่งประเพณีปรัมปราทั้งหลายและเครื่องสนับสนุนความรู้ที่ปฏิบัติการอยู่ในชุมชน” ความรู้นี้จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม เช่นปัญหาของชุมชนเป็นต้น folklore จะทำหน้าที่เป็นแนวทางให้กับพฤติกรรมของคนในกลุ่ม และเอเบระฮัมส์สรุปว่า “folklore คือกลไกของการแสดงออกตามธรรมเนียมนิยมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติได้” และ “folklore จะเป็น folklore ก็ต่อเมื่อมีการปฏิบัติเท่านั้น”

ต่อมา เบน - เอมอส ได้ร่วมมือกับ เคนเนธ โกลด์สไตน์ (Kenneth Goldstein) เป็นบรรณาธิการตีพิมพ์หนังสืออีกเล่มหนึ่งใน ค.ศ. 1975 คือ *Folklore: Performance and Communication* เนื่องจากได้แรงบันดาลใจจากการประชุมเรื่อง “Folklore and Communication” ที่มีขึ้นใน ค.ศ. 1969 ประกอบกับนักคติชนวิทยากลุ่มนี้ได้ความคิดจากการศึกษาคติชนในภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมของ บรอนิสลอฟ มาลินอฟสกี (Bronislaw Malinowski) ตั้งแต่ ค.ศ. 1926 จึงทำให้ทั้งสองรวบรวมบทความด้านคติชนวิทยาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแสดง หรือการปฏิบัติ การสื่อสารและการถ่ายทอดไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน จึงทำให้คติชนไม่ได้มีความหมายเฉพาะ “ตัวบท หรือต้นฉบับที่มีโครงสร้างในตัวของมันเอง” เท่านั้น แต่ยังเป็น “การสร้างสรรค์การแสดงออกเชิงด้อยค่า” ด้วย

มาลินอฟสกีพยายามเน้นให้เห็นความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม เพราะการศึกษาแบบเดิมที่เก็บแต่เนื้อเรื่องอย่างเดียวนั้นไม่พอ ดร. วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน ได้ยกความคิดของมาลินอฟสกีในหนังสือ *Myth in Primitive Psychology* ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษา myth และ context มากกล่าวไว้ดังนี้

“แน่นอน เนื้อเรื่อง (text) นั้นสำคัญอย่างยิ่ง แต่ศาสนนิทาน (myth) * ที่มีแต่เนื้อเรื่องแต่ขาดภาวะแวดล้อม (context) ก็ย่อมเป็นเสมือนสิ่งที่ไม่มีชีวิต จะเห็นว่า วิธีการเล่ามีความสำคัญ

* คำว่า myth ในหนังสือเล่มนี้ใช้ศัพท์ภาษาไทยว่า นิทานปรัมปรา ส่วน ดร.วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน ใช้คำว่า ศาสนนิทาน ตามความหมายที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา

ช่วยให้นิทานนั้นฟังสนุกหรือไม่สนุก เทคนิคที่ใช้ในการแสดงทั้งหมด จะด้วยการออกเสียง การแสดงท่าทางประกอบ วิธีการแสดงที่เข้าใจ หรือวิธีการที่ดึงดูดผู้ชมให้เข้าร่วมวงสนทนา ตอบโต้ด้วยถ้อยคำแต่มีความสำคัญต่อผู้ชมในวัฒนธรรมนั้น ๆ เทียบเท่ากับเนื้อเรื่อง นักสังคมวิทยาควรจะตระหนักถึงและพยายามเรียนรู้เกี่ยวกับความจริงด้านนี้จากเจ้าของวัฒนธรรม นอกจากนี้ การเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการแสดง ผู้ศึกษาควรจะบันทึกจากเวลาที่มีการแสดง นับตั้งแต่ชั่วโมงที่แสดงว่า แสดงในช่วงตอนไหนของวัน (เวลาเช้า กลางวัน บ่าย หรือกลางคืน) ฤดูไหน ที่ไหน (เช่น ในฉากสวนที่พร้อมสำหรับเจ้าของสวนจะเข้าไปขุดพรวนดิน หรือในบรรยากาศของนิทานที่เต็มไปด้วยความวิเศษมหัศจรรย์) ต้องศึกษาภาวะแวดล้อมทางสังคมด้วยว่า ใครเป็นเจ้าของเรื่อง การมารวมกลุ่มฟังนิทาน ชมการแสดงนิทานนั้น แท้ที่จริงแล้วเป็นการสังสรรค์สังคมกันและเป็นการหย่อนอารมณ์รูปแบบหนึ่งในสังคม

ชีวิตของนิทาน คือชีวิตที่อยู่ท่ามกลางผู้เล่าและผู้ฟัง หากชีวิตบนแผ่นกระดาษไม่ หากผู้ศึกษาเพียงแต่บันทึกนิทานบนแผ่นกระดาษ โดยไม่สนใจบรรยากาศและภาวะแวดล้อมแท้จริงขณะที่เล่านิทาน ก็เท่ากับเป็นการตัดทอนความเป็นจริงมาเสนอแต่เพียงเสี้ยวเดียวเท่านั้น”²⁸

กลุ่มนักคติชนวิทยาที่มีแนวความคิดแบบใหม่ คือแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติหรือการแสดง การสื่อสาร และการถ่ายทอดข้อมูลในภาวะแวดล้อม ซึ่งเกี่ยวข้องกับระยะเวลา ใกล้ชิด การเคลื่อนไหว ภาษาท่าทาง ข้อความแวดล้อม และการปฏิสัมพันธ์ ถือว่าเป็นกลุ่มนักวิชาการที่มีความคิดก้าวหน้า ในช่วง ค.ศ. 1970 ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านการอธิบายความหมาย การให้คำจำกัดความ และการศึกษาข้อมูล ในกระบวนการการสื่อความหมายของข้อมูลนั้น

จาก 1846 ถึง 1970

ความสับสนขัดแย้งในการกำหนดความหมาย หรือคำจำกัดความของคำว่า *folklore* ซึ่งขณะนี้ในวงการศึกษาของไทยใช้ศัพท์ภาษาไทยว่า คติชน นั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีนักวิชาการจากหลายสาขาที่เกี่ยวข้องสนใจค้นคว้าและให้คำอธิบาย ดังที่เราจะเห็นได้จากพจนานุกรมศัพท์คติชนของมาเรีย ลิซ ชัดเจนที่สุด นอกจากพจนานุกรมฉบับนี้แล้ว ก็ยังมีนักวิชาการในสมัยต่อมาให้ความหมายของคำว่า คติชน ไว้อีกมากมาย โดยอาศัยพจนานุกรมฉบับนี้เป็นหลักก็มี และอาศัยหลักวิชาการต่างๆ มาช่วยอธิบายก็มี อย่างไรก็ตาม นักคติชนวิทยาส่วนใหญ่จะยอมรับในหลักเกณฑ์พื้นฐานของข้อมูลคติชนดังต่อไปนี้คือ ความเป็นประเพณีปรัมปรามุขปาฐะ ความหลากหลาย ความไม่ทราบที่มา ความเป็นรูปแบบที่ซ้ำ ๆ กัน และการถ่ายทอดภายในชุมชน

ความเคลื่อนไหวในการกำหนดความหมายของคำว่า คติชน นั้น ได้มาจากแนวความคิดหลายอย่าง ทั้งแนวคิดด้านมานุษยวิทยา แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรม แนวคิดด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำ ทำให้เกิดมีความหมายที่หลากหลายมาก ดังที่โรเจอร์ เอเบระฮัมส์ เสนอแนวความคิดว่า คติชนคือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีแนวโน้มที่จะทำให้ความไม่เปลี่ยนแปลงของประเพณีปรัมปรา อยู่ในสภาพสมดุลกับความเปลี่ยนแปลงของพลังที่เคลื่อนไหว หรือ แคน เบน - เอมอส ที่ไม่ได้คิดว่าคติชนเป็นวรรณกรรม แต่เป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลมุขปาฐะที่ซับซ้อน ซึ่งมีส่วนประกอบทุกชนิดอยู่ในภาวะแวดล้อมที่จำกัดจำเพาะ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงคติชน และความหมายของคติชนในปัจจุบันแล้ว ความเป็นวัฒนธรรมประเพณีอันเก่าแก่ของปวงชน ก็ยังเป็นคำอธิบายที่ดีและมีความหมายครอบคลุมเนื้อหาสาระของคติชนอยู่ในที่นี้คำจำกัดความของ แอล. ฮองโก (L. Honko) ที่อ้างถึงในหนังสือ Oral Traditions and the Verbal Arts (1992) ของรูธ ฟินนิแกน (Ruth Finnegan) น่าจะเป็นคำที่ทำให้มองเห็นภาพของคติชนได้ดีที่สุด เพราะรวมเอาลักษณะเดิม คือความเป็นประเพณีปรัมปรา และลักษณะใหม่ คือการสร้างสรรค์ไว้ด้วยกัน ดังนี้

“คติชน (หรือวัฒนธรรมประเพณีอันเก่าแก่ของปวงชน) คือผลรวมทั้งหมดของการสร้างสรรค์ที่มีรากฐานจากประเพณีปรัมปราของชุมชนที่มีวัฒนธรรม ซึ่งแสดงออกโดยกลุ่ม หรือโดยปัจเจกบุคคลก็ได้ และเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นการคาดการณ์ของชุมชนตามที่มันสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม กฎเกณฑ์และค่านิยมของคติชนจะมีการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ โดยการเลียนแบบ หรือด้วยวิธีทางอื่น ๆ รูปแบบของคติชน จะรวมไว้ซึ่งภาษา วรรณกรรม ดนตรี การร่ำร้องทำเพลง การเล่น การศึกษาเรื่องเล่าปรัมปรา พิธีกรรม ขนบธรรมเนียม หัตถกรรม สถาปัตยกรรม และศิลปะอื่น ๆ ”²⁹

ส่วนจุดประสงค์กว้าง ๆ ของการศึกษาข้อมูลคติชน ก็คงจะเป็นไปตามที่ปาโล เด การ์วาตีโอ - เนโต ระบุไว้คือ “เพื่อค้นหากฎที่ครอบคลุม การกำหนดรูปร่าง การจัดให้เป็นระบบ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการแสดงออกด้านวัฒนธรรมเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติ”³⁰ แต่ในขณะที่นักคติชนวิทยาดำเนินการศึกษาค้นคว้าไปเรื่อย ๆ นั้น พวกเขา ก็มักจะคำนึงถึงความคิดพื้นฐานที่พูดกันอยู่เสมอ ๆ เมื่อประสบกับปัญหาการค้นหากความหมายหรือคำจำกัดความของคติชน เพื่อลดทอนความเข้มงวดทางวิชาการและความเครียด คือ “คติชน ก็คือสิ่งที่นักคติชนวิทยาศึกษานั่นเอง”

Folklore is what folklorists study.

เชิงอรรถบทที่ 3

1. Alan Dundes, ed. **The Study of Folklore** (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall, Inc. 1965) , p. 5.
2. Elliott Oring, ed. **Folk Groups and Folklore Genres: An Introduction** (Logan, Utah: Utah State University Press, 1986) , p. 9.
3. Ibid.
4. Ibid.
5. Barre Toelken, **The Dynamics of Folklore** (Boston: Houghton Mifflin Company, 1979) , p. 4.
6. Ibid.
7. Ibid., p. 5.
8. Ibid., pp. 9 – 29.
9. Ibid.
10. Ibid.
11. Elliott oring, ed. **Folk Groups and Folklore Genres: An Introduction**, p. 1.
12. Ibid., p. 2.
13. Ibid., p. 3.
14. Ibid.
15. Ibid., p. 4.
16. Ibid., p. 14.
17. Ibid.
18. Ibid.
19. Ibid., pp. 14 – 15.
20. Ibid. p. 15.
21. Ibid.
22. Ibid., pp. 15 – 16.
23. Ibid., p. 16.

24. Ibid.

25. Ibid., p. 17.

26. Ibid., pp. 17 – 18.

27. Dan Ben – Amos, “Toward a Definition of Folklore in Context,” in **Toward New Perspectives in Folklore.** eds. Américo Paredes and Richard Bauman (Austin: University of Texas Press, 1975), pp. 3 – 15.

28. วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน. “แนววิเคราะห์คติชนด้านการแสดงและการสื่อความหมาย.” **พื้นถิ่น พื้นฐาน.** กรุงเทพฯ ฯ : ศิลปวัฒนธรรม, 2531, หน้า 40.

29. Ruth Finnegan, **Oral Traditions and the Verbal Arts** (London: Association of Social Anthropologists, 1996), p. 12.

30. Paulo de Carvalho – Neto, **The Concept of Folklore,** Tr. Jacques M. P. Wilson (Coral Gables, Florida: University of Miami Press, 1971), p. 15.